

ניצנים

תוכנית הצהרונים הלאומית
משרד החינוך

משרד החינוך

המנהל הפדגוגי

היחידה לתכניות משלימות למידה - האגף לחינוך יסודי

תוכנית העשרה חינוכית

לתלמידי כיתות א'-ב'

"תשמור על העולם ילד"

חינוך סביבתי וקיימות

חשון תשפ"ב, אוקטובר 2021

הקדמה

תוכנית ההעשרה שלפניכם מיועדת להפעלה במסגרת צהרונים ניצנים בבתי הספר לכיתות א' – ב'. התוכנית כוללת מערכי פעילויות יומיים. כל מערך כולל פעילות לפתיחת היום, פעילות העשרה חינוכית ופעילות לסיום היום.

החודש נתמקד בחשיפת התלמידים להשפעה המשמעותית שיש להתנהגות הסביבתית שלנו על כדור הארץ ועל איכות החיים שלנו על פני האדמה.

הפעילויות יתמקדו במתן ביטוי אישי ובחירה לתלמידים.

- הרעיונות מוצעים גם על ידי התלמידים.
- התלמידים שותפים, פעילים, מעורבים ומשפיעים.
- במהלך הפעילות, התנועה והמשחק נוצרים קשרים חברתיים בין התלמידים והם מפתחים אמפתיה לסביבה.
- לפעילות יש ערך של הפוגה והנאה ולפיכך התלמידים שמחים לקראתה ולומדים לשכללה מדי יום.

"תשמור על העולם ילד".

הנושא המרכזי של תוכנית זו הינו במהלך כל אחד מימי הפעילות נעסוק בדרכים שונות ומגוונות בנושא שמירה על איכות הסביבה. נתמקד בביטוי אישי, חברתי ורגשי. במהלך הפעילויות התלמידים שותפים פעילים, יוזמים ומעורבים. תוכנית זו מכוונת להעשרת עולם הידע של התלמידים.

ידע

התלמידים יכירו בחשיבות שמירה על כדור הארץ ומשאביו וילמדו בדרכים מגוונות לשמור עליו. התלמידים יתנסו ביצירה חוויתית מרחיבת אופקים, מעשירה ומהנה.

מיומנויות

קוגניטיביות, תוך ובין אישיות וגופניות:

במהלך השתתפות בפעילויות השונות ישתפו התלמידים פעולה עם חברים, יחלקו ביניהם תפקידים ואחריות, יפתחו יוזמות אישיות, ישתפו ברגשותיהם ויהיו שותפים לפיתוח הדימיון דרך ניהול שיח ושיתוף הדדי.

ערכים

קבלת דעות שונות, אחריות הדדית בין אדם לחברו ובין האדם לסביבה.

הפרוייקט מבוצע ע"י חברת אקסיומה עפ"י מכרז היקפים משתנים מס' 15/5.2019
הפרוייקט מבוצע עבור היחידה לתוכניות משלימות למידה, משרד החינוך
עיצוב גרפי: הגר אורן

במהלך כל אחד מהשבועות נעסוק בנושא אחר:

שבוע ראשון - "הסביבה שלנו"

שבוע שני - "זה הטבע שלי"

שבוע שלישי - "שוארים על בעלי החיים"

שבוע רביעי - "גיבורי איכות הסביבה"

"הסביבה שלנו"

שבוע ראשון

יום ה'	יום ד'	יום ג'	יום ב'	יום א'	
משחק הפסלים	יש לי רעיון	חיות שמרגישות	החבורה הסודית של נאמני איכות הסביבה	יגלה טבע	מפגש פתיחה והתכנסות

ארוחת צהריים

ילדים שומרים הם ילדים ממחזרים	כדור הארץ שלי	עולם החי והצומח בחצר שלנו	הביטו סביב העולם חביב	עולם נקי	פעילות העשרה חינוכית
פעילות חקר מה מזיק לאדמה?	סביב כל העולם	מי בטבע נושם?	ים יער וג'ונגל	הפסולת לסל וחסל	מפגש סיום

פעילות פתיחה - יוג'ה טבע

מידע למובילים:

נפתח את השבוע במפגש של יוג'ה. מצורפים קלפי יוג'ה להדפסה לשימוש לאורך השנה.

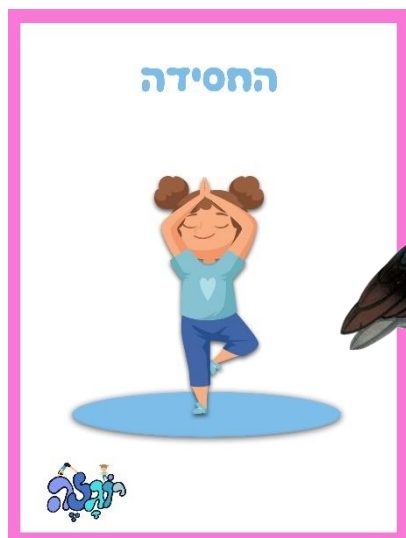
עזרים:

מחשב / רמקולים

פתיח יוג'ה

קלפי יוג'ה

מוסיקת טבע

מהלך הפעילות:

נשמיע את מוסיקת פתיח יוג'ה ונבקש מהתלמידים לשבת על הארץ ליד הכסאות. ננחה אותם להניח את שתי הידיים משולבות על מושב הכסא ואת הראש על הידיים. נבקש מהתלמידים לעקוב אחר ההנחיות ולבצע את התנועות. (הקפידו לדבר בקול רך ושקט).

ננחה את התלמידים לעצום את העיניים ונפתח בתרגילים:

"שלוש" – ננחה את התלמידים לקחת 3 נשימות איטיות ועמוקות, כאשר אחרי כל שאיפת (הכנסת) אוויר דרך האף, נעצור את הנשימה נספור בלב עד שלוש ואז אט אט נוציא את האוויר.

"שתיים" – עדיין עם עיניים עצומות, נבקש מהתלמידים לקחת נשימה עמוקה ולמתוח את שתי הידיים למעלה לצדי האוזניים ולספור לאט עד שתיים. כעת נבקש מהתלמידים להוריד את הידיים באיטיות ולקחת שתי נשימות עמוקות.

"אחת" – ננחה את התלמידים לקחת שוב נשימה אחת עמוקה, להושיט את שתי הידיים ו"לחבק" כל אחד את עצמו חיבוק חזק כאשר הגוף מוטה מעט לפנים.

בתום 3 דק' של נשימות ומתיחות, נראה לתלמידים את קלפי היוגה נזמין את אחד התלמידים להדגים את התנוחות שעל הקלפים.

נחלק את התלמידים לשש קבוצות, ניתן לכל קבוצה קלף אחד – תלמידי הקבוצה יתנסו בעצמם בתנוחה. ננחה את התלמידים להשאר בתנוחה מספר שניות, לשחרר וחוזר חלילה. לאחר שכל התלמידים התנסו, נעביר את הקלפים בין הקבוצות השונות עד שכולם ביצעו את כל התרגילים.

פעילות יוג'ה תסתיים תמיד בישיבה מזרחית על הארץ, גב זקוף, עיניים עצומות וחמש נשימות עמוקות.

נדנדה

1,2,3
רגליים אל הראש

שיווי משקל

צפרדע בשדה

הליכת סרטן

מתיחות נינג'ה

משחה הלוויתן

בת יענה

הטווס הגאה

כנפי הנשר

1,2,3, רגליים מעל הראש

הקנגרו הקפצן

מבט אל הירח

החסידה

נד נד

ישיבת ג'ירפה

פעילות העשרה חינוכית - "עולם נקי"

מידע למובילים:

נפתח במפגש שמטרתו להעלות את המודעות בקרב התלמידים להגנה ולשמירה על הסביבה. נכין מראש את כדור הארץ שלנו, בעזרת סרט דביק על הרצפה במרחב הצהרון. נכין מראש 3 שקיות אשפה גדולות עם פסולת כגון: עיתונים ישנים, כוסות חד פעמיות מפלסטיק, חיתולים (לא משומשים), שקיות ניילון דקות, פחיות שתייה ריקות, קופסאות ריקות, בקבוקי שתייה מפלסטיק ריקים, קטנים וגדולים. לאחר כניסת התלמידים ל"כדור הארץ", "נכסה" את כדור הארץ שלנו בפסולת שאספנו בשקיות האשפה.

עזרים:

סרט דביק רצוי בצבעי כחול וירוק
3 שקיות אשפה ריקות
פסולת (כמפורט במידע למובילים)

מהלך הפעילות:

נשתף את התלמידים בנושא החודשי.

ניתן לעשות זאת בשני אופנים

1. נציג את הנושא "תשמור על העולם ילד" ונזמין אותם לשתף במה לדעתם יעסוק החודש.
2. נספר כי החודש נעסוק בנושא חשוב מאד לכולנו תלמידים ומבוגרים כאחד והוא שמירה על הסביבה שלנו. כל אחד מאתנו יכול להשפיע על איכות הסביבה בזמן הקצר ולטווח ארוך. נתחיל בפעילות חביבה.

נזמין את התלמידים להכנס ל"כדור הארץ" שכרגע גדוש בפסולת. (פסולת=אשפה=זבל)
נבקש התלמידים להביט סביב ולשאול האם נעים לנו שיש סביבנו אשפה.

נקיים שיח:

כיצד זה קרה? האם זו הרגשה נעימה לחיות כך? מה ניתן לעשות כדי שזה לא יקרה?
כיצד נשמור על כדור הארץ נקי? נבקש מהתלמידים הצעות.

בתום הדיון נבקש את עזרת התלמידים באיסוף האשפה לשקיות זבל גדולות

נסכם עם התלמידים כי גם אנחנו אחראים על שמירת הטבע והסביבה.

פעילות סיום - הפסולת לסל וחסל

מידע למובילים:

נסיים את היום במשחק.
נספר לתלמידים כי אנחנו, בני האדם, אחראים על המקום בו אנו חיים
ובאחריותנו לדאוג לשמור על הסביבה.

עזרים:

נייר עיתון מקומט לכדור
3 פחים / סלים
מטפחת / בנדנה לכיסוי העיניים

מהלך הפעילות:

נפזר במרחב שלושה פחים.

ניתן לחלק את תלמידי הצהרון לשתי קבוצות כאשר מכל קבוצה מזמינים נציג אחד,
מכסים את עיניו ומכוונים אותו רק במילים לכיוון הפח.
המשחק נערך כתחרות. ניתן להקשות כאשר המובילים מחליטים על המרחק מהסל
ו/או אפשר לסובב כמה פעמים את התלמיד שעיניו קשורות כדי להפוך את המשימה למאתגרת יותר.
הקבוצה המנצחת היא זו שמרבית נציגיה הצליחו לקלוע את הפסולת לסל.

נסכם את היום:

מהיום עוצרים וחושבים
ואת הפסולת לפח משליכים.

פעילות פתיחה - החבורה הסודית של נאמני איכות הסביבה

הכנה מראש:

נכין מראש את תעודות נאמני איכות הסביבה.
נדפיס את התעודות כמספר התלמידים בצהרון.
נגזור את התעודות ונשאיר מסגרת לבנה מסביב.
נניילן את התעודות במכונת ניילון ונגזור מסביב.
בעזרת מחורר נחורר חור עפ"י הסימון להשחלת סרט.

עזרים להכנה מראש:

תעודות להדפסה
מספריים
מכונת ניילון + דפי ניילון
סרט מתנה לבן או ירוק

עזרים לפעילות:

תעודות נאמני הסביבה

מהלך הפעילות:

המובילים יציגו לתלמידים את המצבים הבאים:

1. נכנסתי לכיתת הצהרון ועל הרצפה היתה מפוזרת פסולת נייר ושאריות חומרי יצירה.
2. ברחוב שבו אנו גרים, יש אנשים שלא שומרים על הניקיון, זורקים לכלוך ופסולת ברחוב.
3. נזרקה פסולת על ערוגות הפרחים שברחוב ופגעו בפרחים.
4. אנשים נוסעים במכוניות וזורקים פסולת דרך חלון המכונית.

נשאל את התלמידים כיצד הם חושבים שאפשר למנוע (להפסיק) את המצבים הללו?
מה ניתן לעשות כדי לשמור על העולם שלנו טוב יותר?

לאחר שיחה קצרה עם התלמידים
נחליט עם התלמידים שהם יהיו נאמני איכות הסביבה
אם הם רוצים עולם נקי ונעים לחיות בו.
נסביר לתלמידים כי נאמני איכות הסביבה הם בני אדם שכדור הארץ חשוב להם,
שאיכות החיים שלהם ושל הסובבים אותם חשובה להם והם מתחייבים לשים לב ולשמור על הסביבה
בכל דרך אפשרית.
שמירה על ניקיון בכל מקום, בטבע, בחוף הים, ברחוב, בגינת המשחקים ושמירה על החי והצומח.
להחלטת המובילים אם לחלק את התעודות בסיום השיח או בסוף היום.

פעילות העשרה חינוכית - "הביטו סביב העולם חביב"

מידע למובילים:

היום נפנה את תשומת ליבם של התלמידים ליופיו של העולם, של כדור הארץ שלנו הטבע, הפרחים, העצים, בעלי החיים, הימים, הנחלים. כל הדברים הנהדרים האלה שיש לנו על כדור הארץ, הם באחריותנו וחשוב שאנחנו נשמור עליהם.

עזרים:

מחשב/ רמקולים

"מי שלא מביט מפסיד"

מילים ולחן: דתיה בן - דור

מהלך הפעילות:

נספר לתלמידים שהשיר "מי שלא מביט מפסיד" מראה לנו כמה העולם יפה, בכדור הארץ שלנו יש יופי של טבע, הפרחים, העצים, בעלי החיים, הימים, הנחלים כל הדברים הנהדרים האלה שיש לנו על כדור הארץ, הם באחריותנו ואם אנחנו לא נשמור עליהם אז מי?

נספר לתלמידים כי זהו השיר שלנו, של כל מי שחבר בחבורה הסודית שחבריה שומרים על כדור הארץ. נקרין ונקריא לתלמידים את מילות השיר ונשמיע אותו לפחות פעמיים עד שכולנו נדע את המילים. המובילים שרים שורה אחת והתלמידים חוזרים אחריהם. נשוחח עם התלמידים על התוכן והמסרים של השיר ונשאל: כיצד הם הרגישו כשהקשיבו למילות השיר? מה מספר לנו השיר ומה הוא רוצה ללמד אותנו?

עודדו את התלמידים להמציא תנועות לשיר.

פעילות סיום - ים, יער וג'ונגל

עזרים:

סרטי קרפ בצבעי כחול, ירוק כהה וירוק בהיר

מהלך הפעילות:

נסיים את היום במשחק שלושה מקלות אך בצורה קצת אחרת. נסדר סרטי קרפ בשלושה צבעים (כחול, ירוק כהה, ירוק בהיר) במרחקים סבירים זה מזה. נתחיל כשהתלמידים מסתדרים בטור ועליהם לדלג מעל כל סרט בצעד אחד בלבד. כשכל התלמידים הצליחו לדלג - מגדילים מעט את הרווח בין הסרטים ומנסים שוב.

בסיבוב השלישי נקרב שוב את הסרטים ונראה לתלמידים כי קפיצה מעל הסרט הכחול – זה ים! קפיצה מעבר לסרט הירוק בהיר – זה יער! וקפיצה מעבר לסרט הירוק כהה זה הג'ונגל!

המובילים יקראו בכל פעם במשימה אחרת ים, יער או ג'ונגל לכל תלמיד/ה הבאים בתור.

למען הצלחתם תנו להם את המשימה המתאימה בהתאם לגילאים וליכולות.

בסוף היום נחלק לתלמידים את התעודות ונסיים את היום בשירת ההמנון של החבורה הסודית.

לבחירתכם –לאפשר לתלמידים לקחת את התעודות הביתה או להשאירם בצהרון. אפשרות נוספת לחלק את התעודות בסיום החודש.

פעילות פתיחה - "חיות שמרגישות"

עזרים:

כדור משחק

מהלך הפעילות:

נפתח את המפגש בבדיקת הנוכחות כאשר אנו אנו מגלגלים את הכדור בכל פעם לתלמיד/ה שקראנו בשמם ונבקש מהם לומר לנו שם של בעל חיים שהם חושבים שיש לו רגשות.

בתום הסיבוב, נפתח בשיח עם התלמידים.
האם הם מכירים בעלי חיים שאין להם רגשות?
מה מרגישים בעלי החיים כשהם נפצעים?
האם יש בעלי חיים שלא אוהבים את המשפחה שלהם?

תנו לשיחה להתפתח כשאתם מחברים בין הרגשות האישיים של התלמידים כלפי המשפחה שלהם לבין בעלי החיים.

נוביל למסקנה כי בעלי החיים הם מאד רגישים וכל דבר הם מרגישים.

פעילות העשרה חינוכית: עולם החי והצומח בחצר שלנו

מידע למובילים:

היום נצא לחצר הצהרון להכיר את הסביבה הקרובה אלינו ולגלות כמה היא חשובה. תשומת הלב שלנו לטבע שסביבנו. הצמחים והעצים שגדלים סביבנו תורמים לאיכות החיים שלנו.

עזרים:

כפות משחק

מסננות

נייר וכלי כתיבה לכל תלמיד

זכוכיות מגדלת

מהלך הפעילות:

היום נצא לחצר להכיר את החי והצומח בחצר הצהרון שלנו. נספר לתלמידים כי בטבע אלפי סוגים של צמחים והמון סוגי בעלי חיים אפילו כאלה קטנטנים שאנו כמעט ולא רואים.

נחלק את התלמידים לחמש קבוצות, נחלק לכל התלמידים דף וכלי כתיבה ונזמין אותם לצאת לטייל בחצר בשקט על מנת לא להפחיד ולהרחיק את בעלי החיים הקטנים שבחצר. כל קבוצה תמצא פינה בחצר ותשב על הארץ כאשר נתחיל בהתבוננות והקשבה סביב. כל תלמיד/ה שרואים או שומעים בעל חיים יציירו אותו על הדף.

נבקש מהתלמידים להתבונן ולנסות לספור כמה סוגי עצים יש לנו בחצר.

נשאל את התלמידים מה העצים תורמים לבני האדם?

נשאל את התלמידים מה אנחנו נושמים?

מה יש בתוך האוויר? חמצן!

ועכשיו נגלה להם סוד.

האם ידעתם כי הפעולה שהעצים עושים כדי לנשום עוזרת לבני האדם לנשום?

בעזרת האור המגיע מן השמש הצמחים מייצרים חמצן, הפעולה הזו נקראת "פוטוסינתזה" או בעברית "הטמעה".

העצים והצמחים עוזרים לנו לחיות ולנשום! אנחנו צריכים לשמור עליהם ולטפח אותם.

בעזרת משפכים, בקבוקים, או דליים נשקה את הפרחים, הצמחים והעצים שבחצר שלנו.

נשוב אל הצהרון ונשב סביב השולחנות לצבוע את בעלי החיים שאיתרנו בחצר.

פעילות סיום: פעילות חקר: מי בטבע נושם?

הכנה מראש:

הכינו מראש לפני הפעילות והביאו 3 עלים טריים

מידע למובילים:

בניסוי הבא נראה לתלמידים בצורה ברורה ומרתקת כיצד העלים נושמים. נקיים את הניסוי בחצר הצהרון. זוכרים שסיפרנו לתלמידים על פעולת הפוטוסינתזה? פעולת הנשימה של העצים והצמחים? הטמעה? עכשיו נוכל לראות זאת בברור.

עזרים:

3 קערות שקופות (רצוי מפלסטיק)

מים

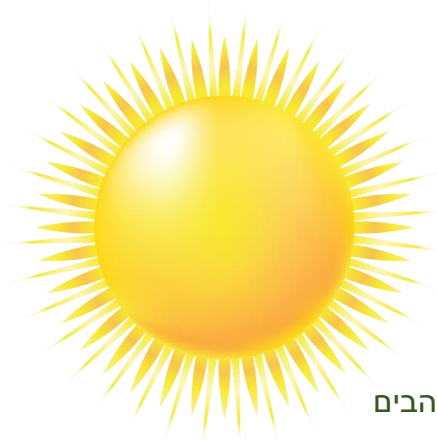
3 עלים גדולים שהכנתם טרום הפעילות

3 זכוכיות מגדלת

מהלך הפעילות:

נזמין את התלמידים לשבת במעגל בחצר הצהרון
נשאל אותם האם כשהם מתבוננים על העצים והצמחים הם יכולים לראות שהם נושמים?
היום נהפוך את הפעולה הבלתי נראית הזו .... לברורה ומובנת.
נזכיר להם את פעולת הפוטוסינתזה שבה העלים נושמים
ונספר להם כיצד.

הצמחים והעלים נעזרים בקרני השמש שחודרות אל תוך התאים הקטנים שבצמח
וכך הם מייצרים גלוקוז, זהו האוכל של הצמחים.
כמו שאנחנו נושמים – לוקחים אוויר ואח"כ מוציאים,
גם הצמחים נושמים כך
הם לוקחים פנימה את קרני השמש ואח"כ מוציאים חמצן.
ומי צריך חמצן כדי לנשום? נכון! אנחנו בני האדם.
כדי לראות את החמצן שהצמחים פולטים נבצע את הניסוי בתוך מים.

נחלק את התלמידים לשלוש קבוצות כדי שכולם יוכלו לראות היטב.
נמלא את הקערות השקופות במים - נניח בכל קערה עלה בתוך המים
כאשר בעדיניות אנו מניחים אבן קטנה על העלה שישאר כולו מתחת למים.

יש להניח את שלושת הקערות בשמש ישירה.

אפשרו לעלים להיות בתוך המים ובינתיים אתם יכולים לשיר שיר שאתם אוהבים
או את השיר שלמדתם אתמול "[מי שלא מבית מפסיד](#)".
נזמין את התלמידים להתבונן אחד אחד לפי התור עם זכוכית המגדלת על העלה מקרוב
ונבקש מהם לתאר מה הם רואים.
מכיוון שהעלה נמצאת מתחת למים תוכלו לראות בועות קטנות של אוויר על גבי העלה.
זהו החמצן שהוא פולט בחזרה לאוויר.

**הניסוי תלוי גם במזג האוויר – אם השמש לא תהיה חזקה אז השאירו את העלים
בתוך המים ובדקו שוב למחרת היום.**

פעילות פתיחה - יש לי רעיון

מהלך הפעילות:

נפתח את המפגש כשאנו מספרים לתלמידים כי לעתים בני האדם עושים פעולות שפוגעות בכדור הארץ שלנו. הציגו להם את הדוגמות ובקשו מהם לומר מהם כיצד הם פוגעים.

תנו להם מס' דוגמות:

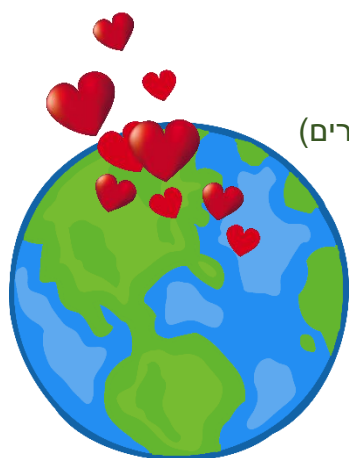
1. משפחות שיוצאות לפיקניקים או לבילוי בחוף הים ושוכחות לזרוק את האשפה לפח ובעלי החיים אוכלים את האשפה שלפעמים מזיקה לבריאותם.
2. להשאיר ברז פתוח הרבה זמן עם מים זורמים מבזבז לנו הרבה מים.
3. נייר מכינים מעצים וכשאנו מבזבזים וזורקים הרבה ניירות אנו גורמים להרס של יותר ויותר עצים.
4. כשבני האדם הורסים יערות וגודעים עצים הם פוגעים גם בצמחייה וגם בבעלי החיים המתגוררים בטבע כיוון שזה מקור המזון ומקום המגורים שלהם.
5. כאשר משליכים פסולת לים פוגעים בבעלי החיים הימיים, כיוון שאלו נתפסים בהם או אוכלים אותם.
6. הדבורים הן אלה שעוזרות לפרחים להתרבות ולצמוח, כאשר אנו פוגעים בדבורים ובמקום מגוריהן של הדבורים, אנו פוגעים בשמירה על הפרחים בטבע.
7. כשאנו קוטפים פרחים באותו הרגע הם מפסיקים לצמוח, לכן כדאי להשאיר אותם בטבע ולהנות מהם.

נבקש מכל תלמיד/ה שקוראים בשמם בבדיקת הנוכחות להציע רעיון שיכול לעזור לפתור את אחת הבעיות ששוחחנו עליהם, או לספר מה הם יכולים לעשות כדי לתרום לשמירה על הסביבה שלנו.

פעילות העשרה חינוכית - כדור הארץ שלי

עזרים:

כדורי פלסטיק כמספר התלמידים (כדורים של בריכת כדורים)
אם הצלחתם לרכוש רק כדורים כחולים זה נהדר (אם לא אז התלמידים יצבעו את הכדורים)
צבעי אקריל (ולא גואש כי הוא לא מתייבש מהר)
מכחולים
פקקים של בקבוקי שתייה כמספר התלמידים
גזרי לבבות אדומים קטנים מסול / או גזרי לבבות מבריסטול אדום
דבק סטיק
כיסוי לשולחנות

מהלך הפעילות:

נפתח את הפעילות כשאנו מספרים לתלמידים שכדור הארץ הוא הבית של כולנו.
לכל אחד יש את הבית הפרטי שבו הוא גר, אבל כדור הארץ הוא הבית הגדול של כל בני האדם
ובחודש הקרוב נלמד על כל הדברים הנפלאים שאנו יכולים לעשות כדי לשמור עליו.
נזמין את התלמידים לשולחנות כאשר אנו מספרים להם שהיום נכין
לכל אחד מאיתנו דגם מוקטן של כדור הארץ שלנו.

נחלק לכל תלמיד כדור ופקק של בקבוק.
ננחה את התלמידים להניח בעדינות את הכדור על הפקק
ובעזרת מכחולים וצבע אקריל כחול התלמידים יצבעו את הכדורים בצבע כחול
נניח להם להתייבש מספר דקות.
לאחר שהצבע התייבש, ננחה את התלמידים בעזרת צבע אקריל ירוק (דשא)
לצייר חלקי יבשות על הכדור כמו בדוגמה.

נניח לכדור להתייבש עוד מספר דק' ובינתיים אפשר לשטוף את הידיים
ולנקות את סביבת העבודה.

נחלק לכל תלמיד לב קטן וננחה אותם להדביק אותו בעזרת הדבק סטיק על כדור הארץ שלהם.
ניתן לרשום את שמות התלמידים על הלבבות.

נניח את כדורי הארץ בפינת הצהרון על מנת שיתייבשו לחלוטין.

כדור הארץ שלנו מוכן.

פעילות סיום - סביב כל העולם

עזרים:

כדור מתנפח בדוגמת כדור הארץ / כדור מתנפח רגיל
מחשב / רמקולים

השיר - סביב כל העולם

מהלך הפעילות:

נסיים את היום במשחק נחמד בו נשמור על כדור הארץ במו ידינו.

נספר לתלמידים כי בכל העולם יש המון תלמידים בדיוק כמוהם
שגרים בארצות אחרות, מתלבשים אחרת, מדברים בשפות אחרות
אך מה שמשותף לכולם הוא שכולם גרים על כדור הארץ והוא הבית של כולנו וכולנו צריכים לשמור עליו.

נזמין בכל פעם קבוצה של חמישה תלמידים.
נשמיע את השיר וכל זמן שהשיר מתנגן, המשימה של התלמידים להחזיק יחדיו (להעביר ביניהם)
בעזרת שתי הידיים את "כדור הארץ" גבוה מעל ראשם בלי שהוא יפול על הרצפה.

בכל פעם נחליף בין הקבוצות, מידדו זמן קצוב ואחיד לכל הקבוצות.
הקבוצה שהצליחה במשימה היא המנצחת.

מידע מקדים למובילים:

נספר לתלמידים כי בשבוע הבא אנו עומדים להכין פסל סביבתי גדול המורכב כולו מחפצים שונים שאין לנו כבר צורך בהם בבית. (לדוגמה: צעצועים שבורים, כלים, קופסאות ריקות וכדומה) נבקש מהתלמידים לאסוף בסוף"ש בעזרת ההורים ולהביא לצהרון בשבוע הבא.

פעילות פתיחה - משחק הפסלים

עזרים:

מחשב / רמקולים
שירים קצביים שהתלמידים אוהבים

מהלך הפעילות:

נספר לתלמידים כי במהלך השבוע הבא נבנה פסל סביבתי (מיצג או מבנה המוצג במקום מסוים שמטרתו להנציח מאורע או אישיות) בינתיים נשחק במשחק הפסלים כשהגוף שלנו יהיה הפסל.

נשמיע מוסיקה, בזמן שהמוסיקה מתנגנת התלמידים רוקדים/צועדים במרחב כשהמוסיקה נעצרת עליהם לבנות פסל בגופם כשהם מתחברים בזריזות לחברה/נוספים.

בסיבוב הראשון נבנה פסלים בזוגות, בסיבוב השני נתחלק לשלישיות בסיבוב השלישי נצטרך לבנות פסל קצת יותר מורכב כאשר נתחבר יחדיו 4 חברים. בסיבוב הרביעי נצטרך לבנות שוב פסל זוגי, אך כשהמוסיקה תמשיך – אסור לנו לפרק את הפסל ואנו ממשיכים להסתובב יחדיו, עד שהמוסיקה נעצרת שוב ועכשיו עלינו להרכיב פסל משני זוגות המתחברים יחדיו.

אתם מוזמנים להמשיך את המשחק ולהשתמש בדמיונכם על מנת להמציא משימות נוספות.

המשחק מעודד שיתוף פעולה, אחריות משותפת ומתן תשומת לב לחברים הסובבים אותנו.

פעילות העשרה חינוכית תלמידים שומרים הם תלמידים ממחזרים

הכנה מראש:

נבקש מכל תלמיד/ה להביא לצהרון קופסת שימורים בגודל סטנדרטי (אנא שימו לב כי דפנות הקופסא חלקות ולא נשאר חלק מהמכסה שיכול לגרום לפציעה)

מידע למובילים:

היום נראה לתלמידים כיצד אנו יכולים למחזר חפצים שונים, להפוך אותם למשהו חדש ושימושי ובכך להקטין את כמות הפסולת שאנו זורקים. היום כל תלמיד ותלמידה יכינו לעצמם כוס ייחודית לכלי כתיבה/ טושים וכדו'.

עזרים:

קופסת שימורים לכל תלמיד/ה
מגוון סרטים דביקים בדוגמות שונות
צורות מסול / מדבקות שונות
דבק סטיק
מספריים

ניתן להוסיף עיתונים /מגזינים צבעוניים
אקדח דבק חם

מהלך הפעילות:

נזמין את התלמידים לשבת סביב השולחנות.
ניתן לחלק את התלמידים לשתי קבוצות כאשר קבוצה אחת משחקת במרחב והקבוצה השנייה יוצרת ואח"כ מתחלפים.
נניח על השולחנות מגוון של סרטים דביקים, מספריים, דבק סטיק וקישוטים שונים כגון מדבקות וגזרי סול.

כל תלמיד/ה יבחרו את הסרטים איתם ירצו לעטר את קופסת העפרונות שלהם ויעטפו את קופסת השימורים.

ניתן לקשט עם מדבקות נוספות ועם גזרי סול ולהדביק אותם בעזרת הדבק סטיק.

ניתן לקשט את הקופסאות בדרך מקורית נוספת:
ננחה את התלמידים לחתוך ניירות שלמים מתוך המגזינים הצבעוניים יש לקפל כל דף לחצי ולגלגל לגלילים קטנים בגובה קופסת השימורים או קצת יותר, המובילים יכולים לסייע עם אקדח דבק חם להדבקת הגלילים סביב הקופסאות.

פעילות סיום - פעילות חקר / מה מדיק לאדמה?

הכנה מראש:

נקצה חלקת אדמה קטנה בפינת חצר הצהרון,
נרטיב ונהפוך מעט את האדמה כדי שיהיה קל לחפור בה.

מידע למובילים:

במפגש הסיום היום נכין עם התלמידים ניסוי שיתחיל היום וסופו יהיה בסוף החודש הקרוב.

אנו עומדים להראות לתלמידים באופן מוחשי שאם נפריד את הפסולת שלנו נוכל אפילו להשתמש בה בצורה מועילה וגם נראה מה מהפסולת שאנו זורקים מתפרק באדמה ומה נשאר לנצח.

עזרים:

נאסוף שאריות שונות מכל מיני דברים בצהרון
(מומלץ במהלך השבוע לבקש מהתלמידים לאסוף גם כן שאריות ולהפוך אותם לשותפים).
כגון:

פלסטיק – בקבוק פלסטיק, קופסת פלסטיק וכדו'.

זכויות – צנצנת / בקבוק זכויות

נייר – קופסת קרטון / עיתון / כוס חד פעמית מנייר

פח – קופסת שימורים / פחית שתייה/ נייר כסף

ניילון – שקיות ניילון מסוגים שונים

פסולת אורגנית – שאריות מזון כגון ירקות ופירות / קליפות

5-6 כפות חפירה מהחצר

מהלך הפעילות:

נספר לתלמידים כי אנו רוצים לחקור יחד איתם ולבדוק -

מכל הדברים שאנו משתמשים ואחר כך זורקים

אילו חומרים ומוצרים בסביבה שלנו מתכלים (אוזלים) מהר? ואילו לאט יותר?

כדי לגלות זאת אנו עומדים לטמון באדמה חומרים שונים, נשאיר אותם באדמה שלושה שבועות ובסוף החודש נוציא אותם ונבדוק מה המצב.

נסביר לתלמידים כי הפסולת שאנו משליכים לפח

מגיעה בסוף לאדמה, יש פסולת שנשארת באדמה לתמיד

ויש פסולת שמתפרקת באדמה ונעלמת

ואפילו תורמת לאיכותה של האדמה ולצמחייה שצומחת בה.

נראה לתלמידים את כל הפסולת שאספתם, נשאל את התלמידים לשמותיהם של החומרים השונים.

נשאל את התלמידים מי יכול לתת עוד דוגמות למוצרים העשויים מהחומרים השונים.

אח"כ צאו יחדיו אל חצר הצהרון, גשו עם התלמידים אל הפינה שהכנתם
נזמין בכל פעם תלמידים אחרים לחפור ביחד בור קטן בעזרת הכפות ולהכניס לתוכו פסולת מסוג אחר.

אם תרצו תוכלו לסמן עם שלט קטן שתכינו עם שמות החומרים שטמנתם באדמה.

נספר לתלמידים כי בעוד שלושה שבועות נחזור לחצר לבדוק מה קרה לחומרים השונים.

מהם תוצאות הניסוי? אילו חומרים התפרקו מהר ונעלמו? אילו חומרים התפרקו לאט?

אילו חומרים נשאו ולא התפרקו בכלל?

"זה הטבע שלי"

שבוע שני

יום א'	יום ב'	יום ג'	יום ד'	יום ה'	
מפגש פתיחה והתכנסות	יוגלה הקשבה לקולות היער	מי בסכנת הכחדה	חיות זה בטבע שלי	ממחזרים ועוזרים	מי אני?

ארוחת צהריים

פעילות העשרה חינוכית	קומפוסט ובתאבון לצמחים	יער הגשם שלי	קסם מקל הגשם	פסל סביבתי ממוחזר	ידיים יוצרות חיים
מפגש סיום	העולם הוא כדור זה ברור	הרפתקאות ביער הגשם	ריקוד מקלות הגשם	מי ממיין? אני ממיין!	מקהלה עליזה

*השבוע נכיר מקרוב צדדים רבים של הטבע שסביבנו.
נפתח את השבוע בהכנת "מתנה" לצמחים בטבע. (קומפוסט)
ובהמשך השבוע נכיר בעלי חיים שחיים בטבע,
את מקום מחייתם
והתרומה שלהם לאיכות חיינו.

פעילות פתיחה - יוג'ה הקשבה לקולות היער

מידע למובילים:

נפתח את השבוע במפגש רגוע של יוג'ה כאשר היום נקשיב לקולות היער.

עזרים:

מחשב / רמקולים

פתיח יוג'ה

קלפי יוג'ה

יוג'ה הקשבה לקולות היער

מהלך הפעילות:

נשמיע את נעימת הפתיחה של יוג'ה.

ננחה את התלמידים לשכב על הבטן ולהניח את הראש על ידיים משולבות.

נזמין את התלמידים לעצום עיניים ולהקשיב לקולות היער,

לנסות לזהות את בעלי החיים שהם שומעים (בלי לומר דבר- רק להקשיב)

ננחה את התלמידים לבצע את התנועות כאשר אתם משתמשים בקול רך ושקט.

בתום 3 דק' של הקשבה, נראה לתלמידים את קלפי היוגה
באם יש אפשרות המובילים ידגימו את ששת הקלפים הנבחרים.
אם לא, אז נזמין תלמיד או תלמידה שידגימו.

נחלק את התלמידים לשש קבוצות ונתן לכל קבוצה קלף אחד – תלמידי הקבוצה יתנסו בעצמם בתנוחה.
ננחה את התלמידים להשאר בתנוחה כמה שניות ולשחרר וחוזר חלילה.
אחרי שכל התלמידים התנסו מעבירים את הקלפים בין הקבוצות עד שכולם ביצעו את כל התרגילים.

יוג'ה יסתיים תמיד בישיבה מזרחית על הארץ, גב זקוף, עיניים עצומות וחמש נשימות עמוקות.

נבקש מהתלמידים לספר לכם איזה בעלי חיים הם שמעו ביער.

פעילות העשרה חינוכית - "קומפוסט ובתאבון לצמחים"

הכנה מראש:

יומיים או שלושה לפני שנקיים פעילות זו, נשמור את שאריות המזון במקרר.

שימו לב, אין לשמור אוכל מבושל!

ניתן לשמור שאריות של ירקות ופירות טריים, כולל הקליפות אם מקלפים.
שאריות לחם, עוגיות וכדומה.

אין להכניס לתערובת בצל !!!

מידע למובילים:

היום נכין עם התלמידים קומפוסט ביתי.

קומפוסט הוא תערובת אדמה מועשרת בשאריות מזון

שאריות נייר, דשא ועלים.

תערובות אדמה שכאלה גם מעשירות ומזינות את הצמחים

וגם מקטינות את כמות הזבל והפסולת שאנו מייצרים

ומשתמשים בהם למטרה נפלאה. כך נלמד את התלמידים מיחזור אמיתי

וכך אנו תורמים אף יותר לאיכות הסביבה.

עזרים:

6 בקבוקי שתייה קלה גדולים ושקופים (ליטר וחצי)

מספרים

אדמה

עיתונים ישנים / ניירות ציור משומשים (אין להשתמש במגזינים יש בהם חומרים כימיים)

נייר דבק רחב

דשא / עלים שנשרו על האדמה

קנקן מים

כפות

מהלך הפעילות:

נפתח את המפגש ונשאל את התלמידים מי יודע מה הצמחים אוכלים?

נרחיב את השיחה על מה בני האדם אוכלים ומה בעלי החיים אוכלים ואז נתמקד בצמחים.

אתם מאמינים שצמחים מאד אוהבים ירקות ופירות?

נספר לתלמידים כי הצמחים ניזונים מן האדמה ואם באדמה יהיו חומרים לא בריאים אז זה ישפיע על הצמחים לרעה.

היום נכין יחדיו אדמה מועשרת ובריאה לצמחים.

קוראים לתערובת האדמה הבריאה הזו : **"קומפוסט"**

נסביר לתלמידים כיצד מכינים את הקומפוסט ואז נצא יחדיו לחצר הצהרון

להכין את בקבוקי הקומפוסט.

נחלק את התלמידים ל 5-6 קבוצות. כל קבוצה תקבל בקבוק שקוף,

המובילים יעזרו לתלמידים לגזור את החלק העליון של הבקבוק

(כסו את הדפנות החתוכים בנייר דבק למנוע פגיעה)

ננחה את התלמידים למלא את הבקבוק לפי הציור, שכבות דקות עד שהבקבוק מתמלא.

בכל בקבוק נניח שכבות של אדמה, שאריות מזון, דשא ועלים וגזרי עיתונים. ראו דוגמה:

כאשר הבקבוקים מלאים, המובילים יעברו עם קנקן מים וירטיבו את השכבות בכל הבקבוקים.
ננחה את התלמידים לכסות את פתח הבקבוק בעזרת נייר דבק, אפשרי גם לכסות בנייר כסף ואח"כ בנייר דבק.
במידת הצורך המובילים יעזרו לסגור את הבקבוק.

עכשיו הגיע החלק הכי קשה .... לחכות!

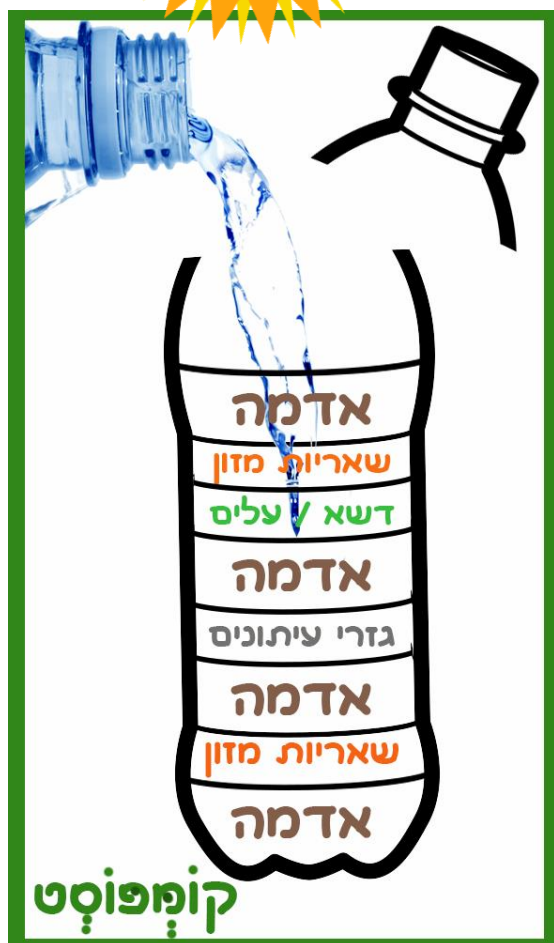
נסביר לתלמידים כי על מנת שכל השכבות יתערבבו ויהפכו למזון נפלא לצמחים עלינו להמתין בסבלנות.

נמצא מקום שטוף שמש בחצר הצהרון ונניח את הבקבוקים.

על המובילים להוסיף מעט מים לבקבוקים כל יומיים כדי לשמור על הלחות.

נספר לתלמידים כי הקומפוסט שלנו עכשיו צריך זמן כדי להיות מוכן.
בעוד כשבועיים נבדוק אותו שוב.

כשהקומפוסט יהיה מוכן, נכין לנו עציצים נהדרים ממוחזרים גם כן עם צמחים יפים
ונזין אותם בקומפוסט בריא ומזין.

**אנחנו תלמידים נפלאים -
את כמות הזבל מקטינים
ולצמחים אוכל טעים מכינים !**

פעילות סיום - "העולם הוא כדור זה ברור"

עזרים:

כדור משחק (דמוי כדור הארץ)
דלי / קערה

מהלך הפעילות:

נזמין את התלמידים לשבת במעגל גדול.
נציג בפניהם את הכדור ונספר שעל הכדור הזה הנקרא בשם גלובוס מצוירת מפת העולם ומופיעים בו המקומות שיש על כדור הארץ, המקום בו אנחנו גרים.
נראה לתלמידים את יבשות העולם על המפה.
אסיה – היבשת הכי גדולה
אוסטרליה – היבשת הכי קטנה
אפריקה – היבשת עם הכי הרבה בעלי חיים
אמריקה – היבשת שמחולקת לשני חצאים – אמריקה הדרומית ואמריקה הצפונית.
אירופה – יבשת קטנה שיש בה הרבה ארצות.
אנטרטיקה – היבשת הכי דרומית שעל כדור הארץ (בתחתית שלו) והכי קפואה.

נזמין את התלמידים להסתדר בטור אחד אחרי השני כאשר הדלי/הקערה מונחים כ- 2 וחצי מטרים מהם.
המובילים ינחו את התלמידים לפי התור לקחת את כדור הארץ – לומר שם של אחת היבשות או ארצות שהם מכירים ולקלוע את הכדור לדלי. אם הצליחו קיבלו נקודה,
אם לא הצליחו ירוצו מהר, יקחו את הכדור ויתנו אותו לתלמיד/ה הבאים בתור.

פעילות פתיחה - מי בסכנת הכחדה?

עזרים:

תמונות של בעלי חיים בסכנת הכחדה

מהלך הפעילות:

נפתח את המפגש כשאנו שואלים את התלמידים מי אוהב בעלי חיים. איזה בעלי חיים אתם אוהבים? האם ואיזה בעלי חיים יש לכם בבית? נשאל את התלמידים האם הם חושבים שבעלי החיים שלהם (שיש להם בבית) נמצאים בסכנה? האם הם שומרים על בעלי החיים שלהם?

נפתח בבדיקת הנוכחות ונבקש מכל תלמיד/ה שקראנו בשמם להציג בעל חיים שהם מכירים שאר החברים יצטרכו לגלות איזה בעל חיים הוצג ונשאל אחרי כל ניחוש האם הם חושבים שבעל החיים הזה בטוח או שנמצא בסכנת הכחדה? נסביר לתלמידים כי בעל חיים בסכנת הכחדה הוא בעל חיים שכבר אין הרבה כמוהו על כדור הארץ שלנו מכל מיני סיבות

1. יכול להיות שהוא חי במקום שאין בו מספיק מה לאכול (לדוגמה: בעלי חיים שגרים במדבר)

2. יכול להיות שיש בני אדם שצדים את בעלי החיים האלה (לדוגמה: אנשים שצדים בעלי חיים למאכל)

3. יכול להיות שבמקום בו גרים בעלי החיים יש אשפה ופסולת שפוגעים בו. (לדוגמה: אניות ששופכות נפט לים ובעלי החיים ששוחים במים נפגעים מזה)

מידע למובילים:

בעלי חיים הנמצאים בסכנת הכחדה ברחבי העולם:

נמרי שלג, דובי קוטב, צבי ענק, גורילות, דובי פנדה, קרנפים, אריות ים, כרישי לווייתן, כריש לבן, צבי ים, פרפרי מונארך, יגואר, תוכי קדון, קופי שימפנזה, פילים, דולפינים, זאבי שלג, נמרים, קופי עכביש, קופי אורנג-אוטון, דגי טונה, הליוויתן הכחול, אריות.

נראה לתלמידים את הדף המצורף ונשאל אותם מי מזהה את החיות שבתמונה ומה בני האדם יכולים לעשות כדי לשמור על בעלי חיים אלה.

בעלי חיים בסכנת הכחדה

פעילות העשרה חינוכית - "יער הגשם שלי"

הכנה מראש: נבקש מכל תלמיד/ה להביא קופסת נעליים למפגש הזה.

מידע למובילים:

יערות הגשם הם יערות שיורד בהם גשם רב. גדלה שם צמחייה צפופה והם ירוקי עד, הצמחייה בהם ירוקה כל השנה. ביערות אלה יורדות כמויות ענקיות של גשם. בעולם נותרו 3 יערות גשם גדולים: באמזונס, בקונגו ובאינדונזיה.

ישנם שני סוגים עיקריים של יערות גשם: יערות גשם טרופיים - המתאפיינים בטמפרטורה חמה ויציבה. יערות גשם ממוזגים - המתאפיינים בטמפרטורה קרירה.

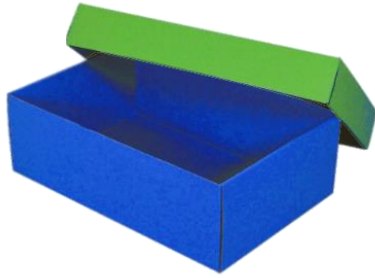
ביערות הגשם חיים מספר רב מאד של בעלי חיים שונים. יונקים, זוחלים ודו-חיים. עקב השימוש הרב שעושים בני האדם בצמחייה ובעצים שביערות הגשם, השטח של יערות הגשם על כדור הארץ מצטמצם ואיתו פוחתים גם מספר בעלי החיים הגרים ביערות אלו. ליערות הגשם יש חלק חשוב בייצור החמצן בכדור הארץ שחשוב לנו מאד על מנת שנוכל לחיות.

עזרים:

קופסת נעליים לכל תלמיד/ה
מכחולים
צבעי גואש / אקריל
אצטרובלים (שניים לכל תלמיד/ה)
חיות ג'ונגל קטנות מפלסטיק
מספריים
עפרונות
צבעי פנדה
צמר גפן לבן
אקדח דבק חם (לשימוש המובילים)
דבק פלסטי לבן / דבק דו צדדי
דבק סטיק
פלסטילינה חומה ולבנה
אבני חצץ קטנטנות
דפי קרטון בצבע כחול/תכלת
נייר צלופן כחול
שקפים שקופים
נייר קרפ בגווני ירוק
דפי בריסטול בגווני ירוק
זרדים מהחצר
דבק סלוטייפ
אם יש:
עצים קטנים מפלסטיק
עלים ירוקים מפלסטיק
שאריות דשא מלאכותי

מהלך הפעילות:

נפתח את המפגש כשהמובילים יספרו לתלמידים במילים שלהם על יערות הגשם. נספר לתלמידים כי היום נכין בעצמנו את יער הגשם שלנו. בניית יער הגשם ממחישה לתלמידים את הצורך והחשיבות בשמירה על החי והצומח.

נניח במרכז כל שולחן את כל אביזרי היצירה וקופסת נעליים לכל תלמיד/ה.

ננחה את התלמידים לצבוע בצבעי גואש את פנים הקופסא בגוונים של כחול ותכלת ואת מכסה הקופסא בגווי ירוק.

(אם תלמיד/ה הביאו קופסת נעליים שהמכסה מחובר אליה, המובילים יעזרו להם לחתוך את המכסה מן הקופסא.)

נניח לצבע להתייבש מעט ובינתיים ננחה את התלמידים לצבוע את האצטרובלים שלהם בשני גוונים שונים של ירוק.

בעזרת חתיכות קטנות של פלסטילינה בצבעי חום ולבן שנערבב אותם ביחד ניצור צורות של סלעים קטנים.

כעת יכינו התלמידים את האגם.

ננחה את התלמידים להניח בריסטול תכלת ועליו שקף שקוף ולגזור "אגם קטן" (צורה של שלולית) בגודל 10 על 12 ס"מ בערך.

השקף נותן תחושה של מים.

נזמין את התלמידים בעזרת מעט דבק פלסטי להדביק מסביב

לאגם הקטן אבני חצץ קטנות.

לצעירים בחבורה ניתן להשתמש בדבק דו צדדי שחותכים ממנו חתיכות קטנטנות.

נחלק לתלמידים ניירות קרפ בגווי ירוק וננחה אותם לחתוך חתיכות קטנות, למעוך וליצור מהם כדורים בגדלים שונים.

כשהקופסא יבשה קחו את החלק העמוק יותר שצבוע בצבע כחול והעמידו אותו על צידו בתוך החלק הירוק.

החלק הירוק יהיה התחתית והכחול יהיה הגב.

ננחה את התלמידים לקחת חתיכות קטנות של צמר גפן ולהכין מהם עננים קטנים ולהדביק אותם על דופן הקופסא.

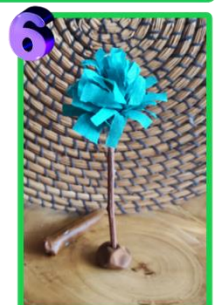
ניתן גם בעזרת צבעי פנדה לצייר על ה"גב" הכחול עצים.

עכשיו נראה לתלמידים כיצד להכין עצים קטנים:

חיתכו קרפ ירוק לסרטים ברוחב 5 ס"מ בעזרת מספרים ואח"כ חיתכו אותם בצדדים לפי הדוגמה.

קחו זרד יחסית עבה, פיתחו את הסרט וגלגלו סביב הזרד.

נבקש מהתלמידים להכין עיגולים מפלסטילינה חומה שימשו כבסיס לעצים.

עכשיו כשכל החלקים מוכנים נתחיל להרכיב את יער הגשם שלנו.

אפשרו לתלמידים להדביק ולהניח את החלקים היכן שהם רוצים כדי שלכל אחד מהם תצא יצירה ייחודית ומיוחדת.

הנה כמה דוגמות להתרשמות – לא חייבים להצמד לדוגמה

לא לשכוח:

1. להכין עננים מצמר גפן
2. עצים מזרדים , נייר קרפ ירוק ופולסטלינה (הדביקו את הפולסטלינה לתחתית ואח"כ העמידו את העץ)
3. להדביק את ה"אגם" היכן שרוצים ולהדביק סביבו חלוקי נחל קטנים.
4. לפזר עיגולי קרפ ירוקים ולהדביק אותם היכן שרוצים (לתת תחושה של יער)
5. להדביק את האצטרובלים הירוקים
6. לפזר את בעלי החיים הקטנים ביער הגשם שלנו
7. כל תלמיד/ה יכתבו את שמם על העבודה.

יער הגשם שלנו מוכן.

פעילות סיום - "הרפתקאות ביערות הגשם"

עזרים:

העבודות שהכינו התלמידים.
שולחן במרכז המפגש

מהלך הפעילות:

נזמין את התלמידים המעוניינים, להציג בפני החברים את יער הגשם שלהם. שיציגו את בעלי החיים שגרים אצלם ביער ויספרו על איזה חיות צריך יותר לשמור כי הם בסכנת הכחדה, איזה בעלי חיים גרים על העצים, איזה בעלי חיים הכי מהירים, מי מהם הכי גדול? מה הם אוכלים? איך הם מרגישים ביער הגשם? האם זה הבית שלהם? האם הם אוהבים אותו?

נאפשר לתלמידים להפליג בדימיון ולחלוק עם חברים.

פעילות פתיחה - "חיות זה בטבע שלי"

עזרים:

2 בובות כף יד של בעלי חיים (אם יש לכם מגוון של סוגי חיות זה נפלא)

מהלך הפעילות:

נספר לתלמידים שלפעמים גם בעלי החיים עצובים מכל מיני סיבות כדי להבין אותם יותר ולהזדהות עם הקשיים שיש לחיות, יציגו היום התלמידים ו"ידברו" בשמם של בעלי החיים.

רעיונות:

את אחד מבעלי החיים הרחיקו מהבית שלו, למשל כרתו את כל העצים ולא נשאר יער.
בעל חיים אחר הסתובב וטייל כשפתאום נתקל בפסולת שהשאירו בני האדם מעד ונפצע.
לבעל חיים אחר קשה למצוא אוכל.

נזמין בכל פעם זוג חברים שיציגו עם הבובות (או "יהפכו בעצמם" לבעל החיים) וכל בעל חיים יספר משהו אחד טוב שקרה לו היום ומשהו אחד עצוב.

פעילות העשרה חינוכית - "קסם מקל הגשם"

הכנה מראש: נבקש מהתלמידים להביא מהבית גלילי נייר מגבת

מידע למובילים:

מקל גשם הוא כלי נגינה בצורת צינור חלול וארוך המפיק רעש של גשם. לא ברור לחלוטין מה מקורו של מקל הגשם. מעריכים שהוא הגיע מהתרבות האצטקית (אינדיאנים) אך כלים דומים נמצאו באוסטרליה, בדרום אסיה ובאפריקה. השתמשו בו אז בעיקר לטקסי הורדת גשם.

צלילי מקל הגשם נובעים מקיסמים, או מקלות דקים שנועצים דרך גוף העץ והוכנסו פנימה. את הצינור נמלא בגרעיני מזון כמו שעועית או גרעיני תירס או בחלוקי נחל. כאשר הופכים אותו הם זזים ופוגעים במקלות שנועצים בצדו הפנימי לאורך ומשמיעים קול המזכיר את צלילי הגשם היורד. אנחנו נכין עם התלמידים את מקל הגשם בצורה יותר בטוחה

נספר לתלמידים כי היום נכין מקל גשם משלנו שיזכיר לנו את יערות הגשם ואת השמירה על בעלי החיים ואנו גם ממחזרים ומשתמשים בגליל במקום לזרוק אותו לפח.

עזרים:

גליל נייר מגבת לכל תלמיד/ה
מספרים
דבק נייר רחב
סרטי סלוטייפ צבעוניים
גרעיני תירס / שעועית לבנה קטנה יבשה
גומיות צבעוניות
חתיכות בד לבד או אחר
נוצות לקישוט
שרוכים/ חוטים צבעוניים או בצבע טבעי
זרדים קטנים מהחצר
נייר כסף
משפך

מהלך הפעילות:

נחלק לכל תלמיד/ה את הגלילים ונניח את חומרי היצירה על השולחנות.

המובילים ידגימו לתלמידים את הכנת הפנים של מקל הגשם.

ניקח חתיכת נייר כסף באורך 50 ס"מ בערך נקפל לשניים ונגלגל לצינור. ראו דוגמה
ניקח את הגליל של הנייר כסף ונגלגל עליו את הנייר כסף שקיבלנו עד שתתקבל צורה של קפיץ.
נוציא את הקפיץ בעדינות מהמקל ונכניס אותו למקל שלנו.

ננחה את התלמידים להכין את הקפיץ שיהיה בתוך מקל הגשם
זה מה שגורם לצליל להשמע ממש כמו טיפות גשם.

אחרי שלכולם יש קפיץ מוכן בתוך הגליל נתחיל בקישוט המקל.
ראשית, בעזרת חתיכת בד, נייר דבק וחוט נסגור צד אחד של המקל.
אח"כ בעזרת המשפך נשפוך את גרעיני התירס / שעועית בערך חצי כוס קטנה לכל מקל גשם.

בעזרת חתיכת בד, נייר דבק וחוט נסגור את הצד השני.

עתה יוכלו התלמידים לקשט את מקל הגשם שלהם בעזרת הסלוטייפ הציבעוני
או לעטוף אותו בבריסטול צבעוני ולקשט במדבקות.

המובילים יחליטו על פי גילאי התלמידים מה יותר מתאים להם.

לסיום אפשר לקחת שתי נוצות ציבעוניות להצמיד אותן לקצה המקל ולסובב סביבן חוט.

אפשר לקשט את מקל הגשם בהרבה צורות שונות, אם יש לכם חומרים אחרים
או רעיונות נוספים כיצד יוכלו התלמידים לקשט את מקלות הגשם
אנא יישמו אותם בשמחה.

פעילות סיום - "ריקוד מקלות הגשם"

מידע למובילים:

ריקוד גשם הוא מחול טקסי המבוצע במטרה לזמן גשם ולהבטיח את הצלחת היבולים. ישנן גרסאות שונות של ריקוד הגשם המצויות בתרבויות רבות, ממצרים העתיקה ועד שבטי האינדיאנים שבארצות הברית.

עזרים:

מחשב
רמקולים

ריקוד הגשם לצפייה - מתוך מופע אינדיאני

ריקוד מקלות הגשם - מוסיקלי

מהלך הפעילות:

נספר לתלמידים מהו ריקוד הגשם ואיך השתמשו בו האינדיאנים לפני שנים רבות לבקש מהשמיים שיורידו גשם לצמחים ולגידולים ולבעלי החיים.

אם יש באפשרותכם נזמין את התלמידים לצפות בריקוד הגשם המסורתי הפנו את תשומת ליבם של התלמידים לתנועות הרגליים של הרקדנים צריך להיות מאד חזקים ברגליים על מנת להתמיד בתנועות ולא להתעייף במהירות. אחרי שצפינו במופע ריקוד הגשם ננסה לרקוד אותו בעצמנו עם מקלות הגשם שלנו.

מידע לאוביל/ה

לפעילות היום נבקש מהילדים להביא
לצהרון שלנו צעצועים מסוגים שונים
שאותם הם כבר לא צריכים
נעשה שימוש חוזר בכל הצעצועים
ונהפוך אותם לפסל נפלא

פעילות פתיחה - "ממחזרים ועוזרים"

מהלך הפעילות:

נפתח את המפגש בבדיקת הנוכחות.
לפניכם רשימה של חומרים / מוצרים
לכל תלמיד/ה שתקראו בשמם בבדיקת הנוכחות תאמרו
שם של אחד מהמוצרים שברשימה והם יצטרפו לחשוב ולומר
מה אפשר להכין מזה ו/או איך אפשר להפוך את זה למשהו אחר.

קופסת נעליים
פחית שימורים
נייר עיתון
גליל של נייר טואלט
פחית שתייה
בקבוק שתייה
קופסת קורנפלקס
שקיות ניילון
גרביים
צמיג של אוטו
שרוכים של נעליים
קרטון חלב
קופסת גבינה לבנה
גלילי נייר מגבת
ניירות ציור
קליפות של ירקות ופירות

ועוד רעיונות העולים בדעתכם.

פעילות העשרה חינוכית - פסל סביבתי ממוחזר

עזרים:

דמויות מפלסטיק וחפצים קטנים שאין בהם צורך
שנאספו על ידי התלמידים
אקדח דבק חם
בקבוק שתייה ליטר וחצי לכל תלמיד/ה
ספריי זהב
ספריי כסף
משפך
חול מחצר הצהרון
טוש פרמננט
דבק דו צדדי
מספריים

מהלך הפעילות:

נרכז את כל המוצרים שנאספו ע"י תלמידי הצהרון בקערה / קופסא גדולה.
נשים את הקופסא במקום קצת גבוה ונזמין את התלמידים לקחת 10 צעצועים
מבלי להסתכל. "מה שיוצא אני מרוצה".
כל תלמיד/ה יניחו את הצעצועים שבחרו על השולחן ליד הכסא שלהם.

נחלק לכל תלמיד/ה בקבוק
ננחה אותם לרשום את שמם על תחתית הבקבוק עם טוש פרמננט.

נצא עם התלמידים לחצר הצהרון כאשר לכל תלמיד/ה יש בקבוק ביד
ונמלא רבע בקבוק בחול ונסגור עם הפקק. (כובד החול נותן יציבות לבקבוק)

נפרוש בחצר שתי יריעות ניילון ונסביר לתלמידים
כי על ניילון אחד נניח את הבקבוקים שרוצים שהם יהיו בצבע זהב
ועל הניילון השני נניח את הבקבוקים שרוצים שיהיו בצבע כסף.

המובילים ירססו את הבקבוקים לפי הצבעים שבחרו התלמידים.
הבקבוקים מתייבשים מהר מאד.

כל תלמיד/ה יקחו את הבקבוק שלהם ונחזור לצהרון.

המובילים יחברו את האקדח דבק חם לחשמל במקום בו התלמידים לא מגיעים.

נשב סביב השולחנות כל אחד במקומו.

התלמידים יגזרו חתיכות קטנות מהדבק הדו צדדי
(המובילים יסייעו לתלמידים)
ויתחילו להדביק את הצעצועים השונים מסביב לבקבוק.

כל תלמיד/ה שמסיימים לסדר/להדביק את הצעצועים על הבקבוק
יקבלו מהמובילים כמה צעצועים נוספים על מנת למלא את החורים
ויגשו אל המובילים להדבקה סופית בעזרת הדבק החם.

פעילות סיום - מי ממין ? אני ממין !

הכנה מראש:

שק עם חומרים שונים למיחזור (עיתונים ישנים, כוסות חד פעמיות מפלסטיק, חיתולים (לא משומשים), פחיות שתייה ריקות, בקבוקי שתייה ריקים קטנים וגדולים מפלסטיק)

עזרים:

אם יש לכם בצהרון פחי מיחזור השתמשו בהם.
אם לא, אז הכינו דליים או קופסאות וסמנו אותם לפי צבעים
כחול = נייר, ירוק = זכוכית, אדום = מתכת, צהוב = פלסטיק.
שק עם חומרים למיחזור

מהלך הפעילות:

משחק נפלא המחזק את הידע של התלמידים ומקנה הרגלים טובים של תשומת לב למיחזור ולהקטנת כמויות הפסולת.

עיברו עם התלמידים על הקופסאות /פחים ונשאל אותם מה כל צבע מסמל ומה מניחים שם למיחזור.

נחלק את התלמידים לשתי קבוצות ונזמין אותם לעמוד בשני טורים.
נניח את השק עם המוצרים למיחזור בין שני התלמידים הראשונים בין שני הטורים.

נערוך תחרות בין הקבוצות המובילים יזניקו ו... יוצאים לדרך.
כל תלמיד/ה בתורם לוקחים מה שיוצא מהשק ורצים להניח בקופסא המתאימה רק כאשר הם חוזרים בחזרה לתלמיד/ה הבאים בתור ונותנים להם "כיף" התלמיד הבא יכול לצאת לדרך.

אנחנו ממיינים ועל כדור הארץ שומרים !!!!!

ניתן להעשיר את הפעילות באמצעות הספר
נבו וארבל ממחזרים בלי להתבלבל/ דביר ארד

* לסיום ניתן להקריא את הספר נבו וארבל ממחזרים בלי להתבלבל/ דביר ארד ולשאול את התלמידים כיצד הרגישו ואיזה דבר חדש למדו בעקבות הסיפור.

פעילות פתיחה - מי אני?

מהלך הפעילות:

נפתח את המפגש בבדיקת נוכחות כאשר היום נבקש מכל תלמיד/ה שנקרא בשמם לבחור "בלב" חיה מיוחדת ולהציג אותה בפנטומימה או בקול המיוחד לה.

מי שמצליח לנחש יהיה הבא בתור ויציג לתלמידים.

נבקש מהתלמידים בכל פעם להציג חיות אחרות. למשל: חיות ים, חיות טורפות, חיות בית, זוחלים, יונקים ולבסוף גם חיות דימוניות.

פעילות העשרה חינוכית - ידיים יוצרות חיים

עזרים:

דפי בריסטול לבנים
צבעי פנדה
מספרים
דבק סטיק
דף בסיס תוכי להדפסה לכל תלמיד/ה
עפרונות

מהלך הפעילות:

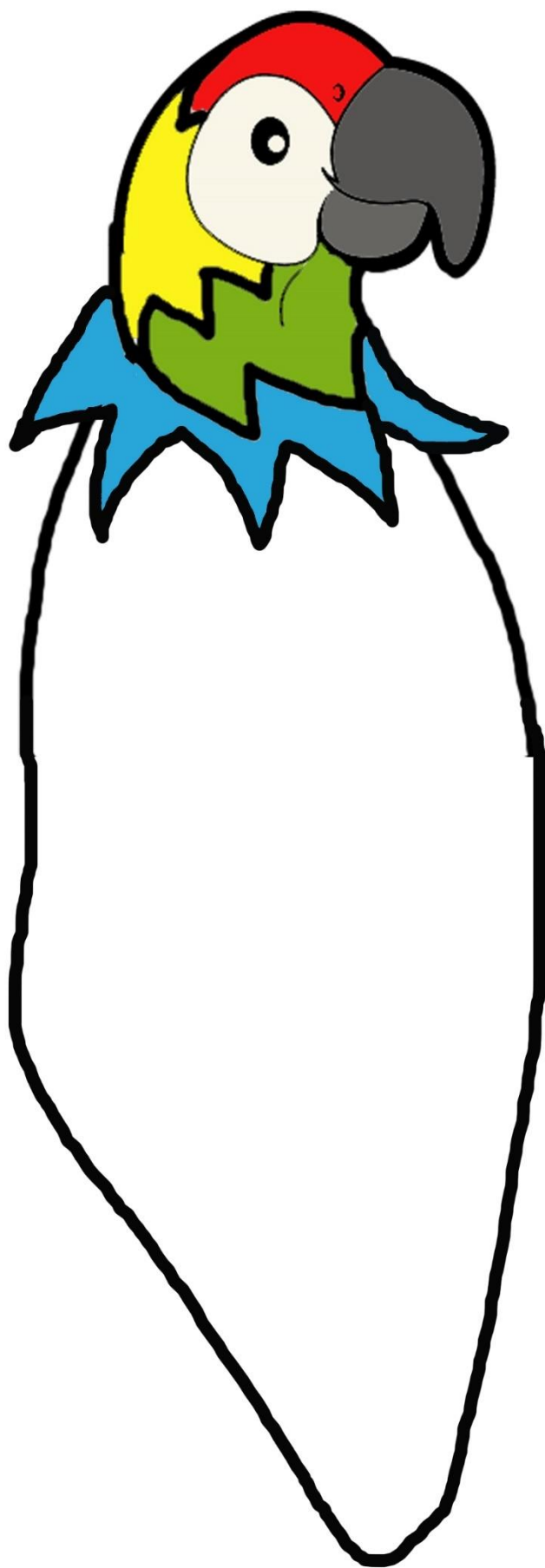
נזמין את התלמידים לשולחנות היצירה.
היום בעזרת שתי ידיים ניצור אחד מבעלי הכנף היפים בעולם – התוכי !
ננחה את התלמידים להניח את כף היד שלהם על הנייר ולצייר בעזרת העיפרון את קווי המתאר של ידם.

כל תלמיד/ה יכינו 6 כפות ידיים ויגזרו אותם.
ננחה את התלמידים לצבוע את כפות הידיים.
כשהידיים מוכנות יקחו התלמידים את הדף עם התוכי ויגזרו אותו מסביב.

עכשיו כל מה שנותר לתלמידים הוא להדביק את הידיים בעזרת הדבק סטיק על גופו של התוכי לפי הדוגמה.

פעילות סיום - מקהלה עליזה

עזרים:

מחשב

רמקולים

קישור לשיר - מקהלה עליזה

אם יש לכם אפשרות לצפייה

קישור לסרטון חמוד ובו תוכים חכמים שיודעים לעשות כל כך הרבה דברים

מהלך הפעילות:

נסיים את היום עם בעלי הכנף המשעשעים מתוך השיר
"מקהלה עליזה" מילים: לאה נאור לחן: נורית הירש

נספר לתלמידים על התוכי שנחשב לאחד מבעלי הכנף החכמים היודעים לחקות כמעט כל צליל שהם שומעים.

נלמד את מילות השיר ונשיר ביחד.

המובילים ישירו בכל פעם שורה והתלמידים יחזרו אחריהם, נשיר את השיר מספר פעמים עד שנדע את המילים.
 נשאל את התלמידים כיצד הרגישו כשהקשיבו למילות השיר, על מה ומי מסופר בשיר ששרנו.

מקהלה עליזה

מילים: לאה נאור לחן: נורית הירש

על ראש הברוש שבחצר
 ש מחה והמלה,
 שם כל הצפורים בעיר
 הקימו מקהלה.

העפרונות השולכית
 נקתה את הגרון,
 שלבה כנף, זקפה מקור
 וגם פצחה ברון.

ציף ציף, שריק שריק
 בול בול בול בול בול בול
 לה לה לה...
 וכל מי ששמע אמר,
 אח איזו מקהלה.

פתאום הפסיק את השירה
 פשוט אחד זעיר,
 אם אין מלים ואין תווים
 הוא לא מוכן לשיר.

"אנחנו לא רוצים מלים",
 רגזו הבלבלים,
 "אנחנו, גם ללא מלים,
 נוכל מתבלבלים"

ציף ציף, שריק שריק...   ציף ציף, שריק שריק...

הסננוניות כתבו תווים
 על חוט ועל גדרות,
 תפי אחד למד אותן
 מלים גהדרות.

אלפי דרורים ועפרונים
 פרצו מיד בשיר,
 ומקולות הבלבלים
 התבלבלה העיר.

ציף ציף, שריק שריק...

"אוי די כבר, די לכם לשיר",
 צעק פתאום הברוש,
 "לכו לישון, כבר מאחר
 לזאב לי כבר הראש"

האופרטה היפה
 לא באה עד סופה -
 מחר יצפצפו קונצרט
 על עץ הצפצפה.

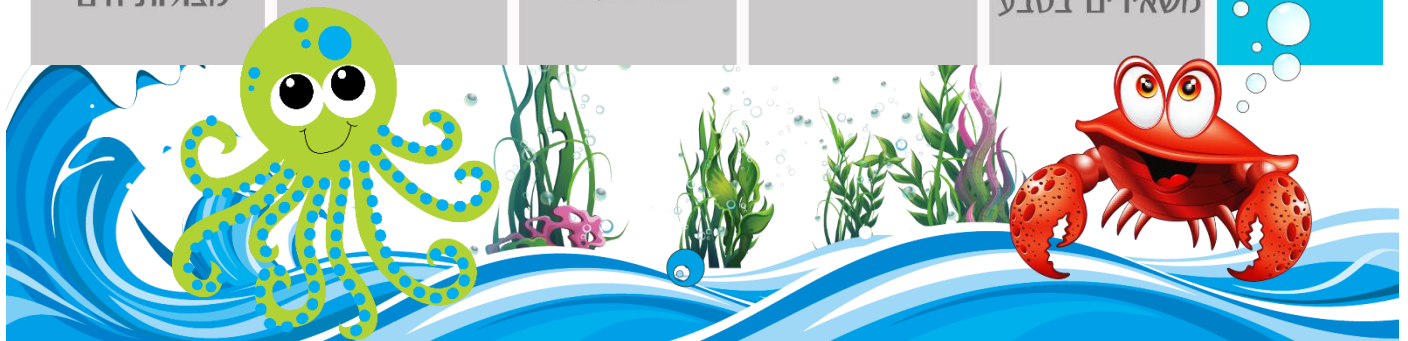
"שומרים על בעלי החיים"

שבוע שלישי

יום ה'	יום ד'	יום ג'	יום ב'	יום א'	
אני קופצני	מצילים את הצבים	ממצב?	הצילו את חיות הים	יוגלה במעמקי הים	מפגש פתיחה והתכנסות

ארוחת צהריים

ברכת הליוותן	פעילות חקר מי ליכלך את הבית שלי?	צב הים שלי	ריף החלומות	עולם הים	פעילות העשרה חינוכית
תערוכת מצולות הים	גלגל ההצלה	צב ים צב יבשה	חופשי ומאושר	את אוצרות הטבע משאירים בטבע	מפגש סיום

פעילות פתיחה - יוג'לה במעמקי הים

נפתח את השבוע במפגש רגוע של יוג'לה והפעם במעמקי הים.

עזרים:

מחשב / רמקולים

קישור פתיח יוג'לה

קישור - קולות מתחת לפני הים - דולפינים

מהלך הפעילות:

נשמיע את נעימת הפתיחה של יוג'לה וננחה את התלמידים לשכב על הארץ ליד הכסאות שלנו, להניח את שתי הידיים משולבות מתחת לראש ולעצום את העיניים. ננחה את התלמידים לבצע את התנועות בקול רך ושקט.

נספר לתלמידים כי השבוע נחקור את מעמקי הים ונראה איך אנחנו יכולים לעזור לחיות הים ולשמירה על האוקיינוסים.

נזמין את התלמידים לעצום עיניים ולהקשיב לשפת הדולפינים. נשמיע את קולות הדולפינים מתחת לפני הים

"שלוש" - נזמין את התלמידים לקחת 3 נשימות איטיות ועמוקות מאד, כאשר אחרי כל שאיפת (הכנסת) אוויר דרך האף, נעצור את הנשימה ונספור בלב עד שלוש ואז אט אט נוציא את האוויר.

"שתיים" - עדיין עם עיניים עצומות התלמידים יקחו נשימה עמוקה וימתחו את שתי הידיים למעלה לצדי האוזניים וינספר לאט עד שתיים, יורידו את הידיים באיטיות ויקחו שתי נשימות עמוקות.

"אחת" - ניקח נשימה עמוקה נושיט את שתי הידיים ו"נחבק" את עצמנו חיבוק חזק כאשר הגוף מעט מתקפל מטה.

בתום 3 דק' של נשימות ומתיחות, נראה לתלמידים את קלפי היוגה נזמין את אחד התלמידים להדגים את התנוחות שעל הקלפים והפעם נבחר בקלפים של חיות הים.

נחלק את התלמידים לשש קבוצות, ניתן לכל קבוצה קלף אחד – תלמידי הקבוצה יתנסו בעצמם בתנוחה. ננחה את התלמידים להשאר בתנוחה מספר שניות, לשחרר וחוזר חלילה. לאחר שכל התלמידים התנסו, נעביר את הקלפים בין הקבוצות השונות עד שכולם ביצעו את כל התרגילים.

פעילות יוג'לה תסתיים תמיד בישיבה מזרחית על הארץ, גב זקוף, עיניים עצומות וחמש נשימות עמוקות.

פעילות העשרה חינוכית - עולם הים

עזרים:

התמונה רק לדוגמה.
ניתן להוסיף כמה דגים ובעלי חיים שרוצים

מגשיות קלקר משומשות (רחוצות ונקיות) כמספר התלמידים
שקפים שקופים
ניירות קרפ בצבעים שונים
דפי בריסטול
צבע דבק נצנים
עיניים זזות
דבק סטיק
דבק דו צדדי
נייר דבק שקוף
מכחולים
צבעי גואש / אקריל בגווני כחול ותכלת
דף גזירה עם חיות הים
טושים בצבע ירוק

מהלך הפעילות:

נפתח את שבוע ההכרות שלנו עם עולם הים כאשר נכין לעצמנו את האוקיינוס הפרטי שלנו.
ים צלול, שבו המים נקיים וכל בעלי החיים שמחים ומאושרים כשכמובן הבסיס ליצירה שלנו יהיה מוצר ממוחזר.
במקום לזרוק את חמגשיות הקלקר נמחזר ונהפוך אותם ליצירה מופלאה.

התלמידים יפתחו את הפעילות בכתיבת שמם על תחתית החמגשית
וצביעתה בצבעי גואש בגווני כחול ותכלת. בסיום נניח על השולחן להתייבש.

בינתיים יכינו התלמידים את חיות הים. נחלק לכל תלמיד/ה את הדף עם החיות ונזמין אותם לצבוע אותם
ולהוסיף עליהם את עיגולי הקרפ הקטנטנים ונדביק את העיניים במקום המתאים בעזרת דבק סטיק.

נבדוק האם החמגשיות התיבשו, אם כן אפשר לצייר את אצות הים וצמחיית המים
ולהדביק את חיות הים בעזרת הדבק הדו צדדי שיתן גם הוא תחושה של תלת מימדיות.

לסיום ניקח שקף שקוף, ננחה את התלמידים להניח אותו על החמגשית ולגזור לפי הגודל.
את השקף ידביקו התלמידים כמכסה על החמגשית בעזרת סלוטייפ שקוף.

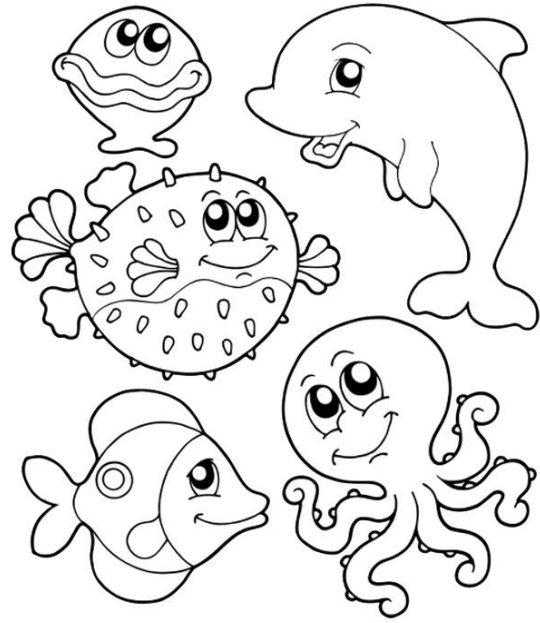
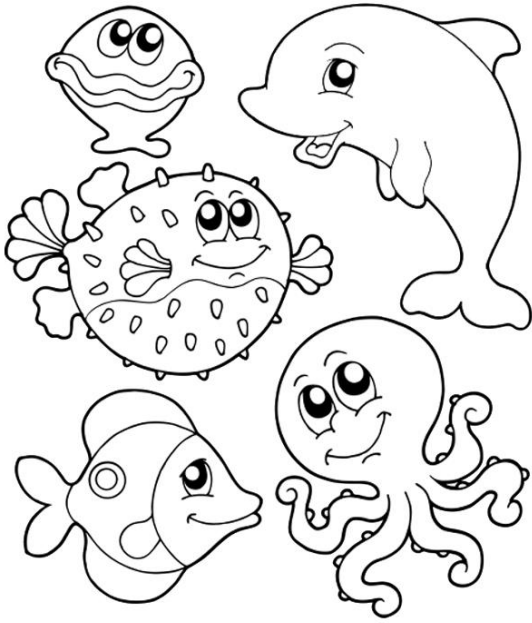
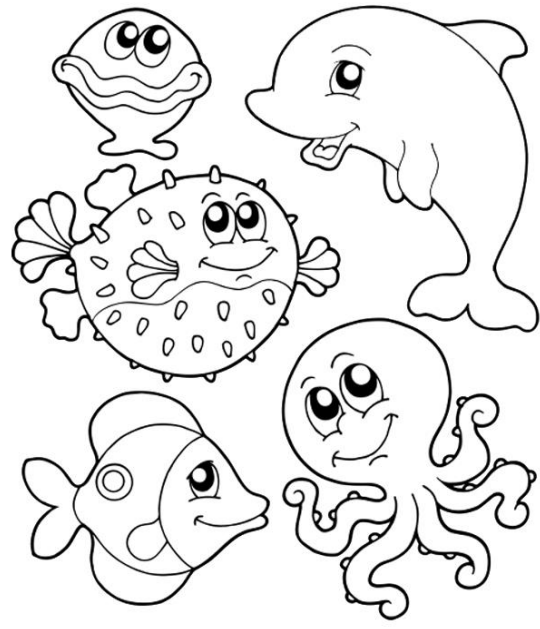
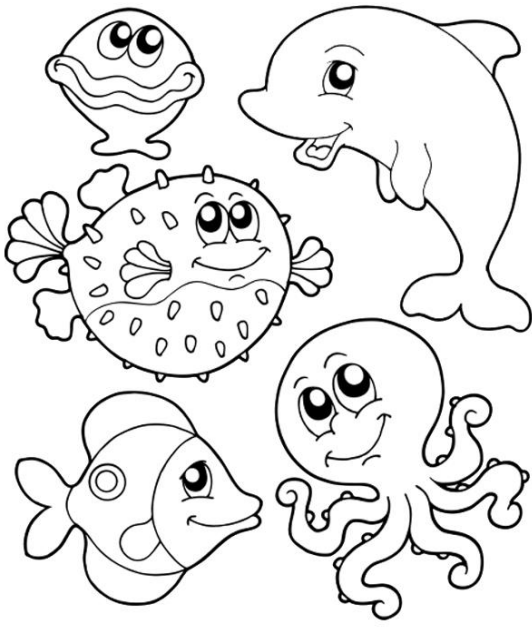
זה יתן לנו את המראה התלת מימדי – כאילו יש מים בפנים.

האוקיינוס שלנו מוכן !

נשמור את היצירות עד סוף השבוע בצהרון
להציג אותם בתערוכת "מצולות הים"

פעילות סיום - "את אוצרות הטבע משאירים בטבע"

הכנה מראש:

המובילים יכינו מראש את הקופסא למשחק הנפלא שמזכיר לכולנו **להנות בטבע להתבונן ולהכיר אך את האוצרות השייכים לטבע - בטבע להשאיר!**

קופסת קרטון עם שני חורים בתחתית, מספיק גדולים כדי להשחיל שתי ידיים החלק הקדמי של הקופסא צבוע בכחול / מכוסה בטפט כחול. ועליו מצוירים ארבעה עיגולים עפ"י הדוגמה.

עזרים:

קופסא גדולה מקרטון
מספרים / סכין חיתוך (לשימוש המובילים בלבד)
טפט דביק כחול / צבעי אקריל ומכחול
ארבעה עיגולים מבד לָבָד בצבע כחול
עיפרון
דבק פלסטי לבן
דף גזירה של חיות הים לניילון
מכונת ניילון ודפי ניילון
סרט סקוץ זכר (החלק המחוּספס יותר)

הכנת הקופסא ע"י המובילים:

ציבעו את קידמת הקופסא בכחול או צפו בטפט כחול.
נסמן שני עיגולים לידיים בחלק התחתון לפי הדוגמה
נסמן בעזרת צלחת בינונית ארבעה עיגולים ועליהם הדביקו ארבעה עיגולים תואמים שגזרתם מבד לָבָד כחול.
הניחו להם מעט להתייבש.
בינתיים ניגזור את הצורות בדף הגזירה, נניילן במכונת הניילון וניגזור כל חלק בנפרד.
הדביקו על כל חלק חתיכת סקוץ זכר על מנת שיוכל להתפס על הלָבָד.

מהלך הפעילות:

נספר לתלמידים כי היום נשחק יחדיו במשחק שיעזור לנו לזכור איך על הטבע לשמור.
נזכיר לתלמידים כי אוצרות הטבע שייכים לטבע, כמו צדפים, בעלי חיים קטנים, צמחים וכדומה
ואנו יכולים להנות מהם כשאנו מטיילים בטבע אך עלינו להשאירם בטבע, בבית שלהם, שם זה מקומם.

נראה לתלמידים את הקופסא שהכנו ונסביר להם את חוקי המשחק
כל תלמיד/ה בתורם יוזמנו לנסות להחזיר את אוצרות הטבע למקום. (בתוך העיגולים)

משחק מהנה שאת המסר מעביר ולכולנו מזכיר
מהטבע נהנים ובו לא פוגעים!

פעילות פתיחה - הצילו את חיות הים

הכנה מראש:

המובילים יכינו מראש קופסת קרטון שטוחה (כמו של ירקות)
שלט קטן לשים על הקופסה:
"חשוב לזכור"

עזרים:

דמויות קטנות של בעלי חיים ימיים מפלסטיק
שקיות אוכל משומשות, פחיות שתייה ריקות וקשים
קופסת קרטון שטוחה גדולה
נייר קרפ כחול / תכלת

מהלך הפעילות:

המובילים יניחו בקופסא צעצועים של בעלי חיים ויציגו בפני התלמידים,
נראה להם כיצד בעלי החיים מסתבכים בחפצים שהשליכו בני האדם על החוף או אל המים.

נכין מראש את קופסת הקרטון שתעמוד במרכז המפגש, נצפה את התחתית בנייר קרפ כחול.
ובתוכה בעלי החיים בין כל הפסולת שבקופסא.

נפתח בשיח עם התלמידים ונשאל: מה הם הדברים שבני האדם משליכים שיכולים לפגוע בבעלי החיים?
נספר לתלמידים כי לעיתים בעלי החיים הימיים נתקלים בכל מיני חפצים במים
שנזרקו ע"י בני האדם והם מתבלבלים וחושבים שזה אוכל.
נשאל את התלמידים מה אנו יכולים לעשות בכדי להימנע ממצבים שכאלו?

דוגמות:

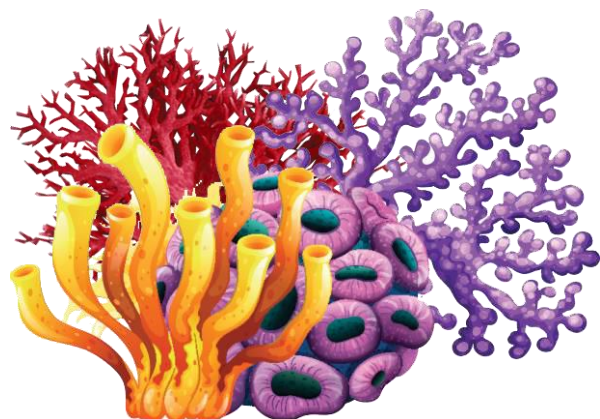
פקקים של בקבוקים
שקיות ניילון משומשות
רצועות פלסטיק מאריזות שונות
מזלגות מפלסטיק

נספר לתלמידים כי היום נכין יחדיו
את האוקיינוס הכי נקי בעולם
"גן עדן" לחיות הים.

פעילות העשרה חינוכית - "ריף החלומות"

עזרים:

תבנית ביצים מאורכת לכל תלמיד/ה
דף דגים לגזירה לכל תלמיד/ה
ניירות משי ציבעוניים / ניירות קרפ ציבעוניים
מספרים

מנקי מקטרות צבעוניים ולבנים
פנס על סוללות קטנצ'יק
גומיות צבעוניות / מנקי מקטרות
נייר מגבת לבן לכל תלמיד/ה
טושים / נייר דבר או דבק דו צדדי
אבנים מהחצר בגודל כדור פינג פונג או קצת יותר קטנות

מהלך הפעילות – הסבר:

נפתח את הפעילות כשאנו שואלים את התלמידים מי שמע פעם את המילה "ריף"

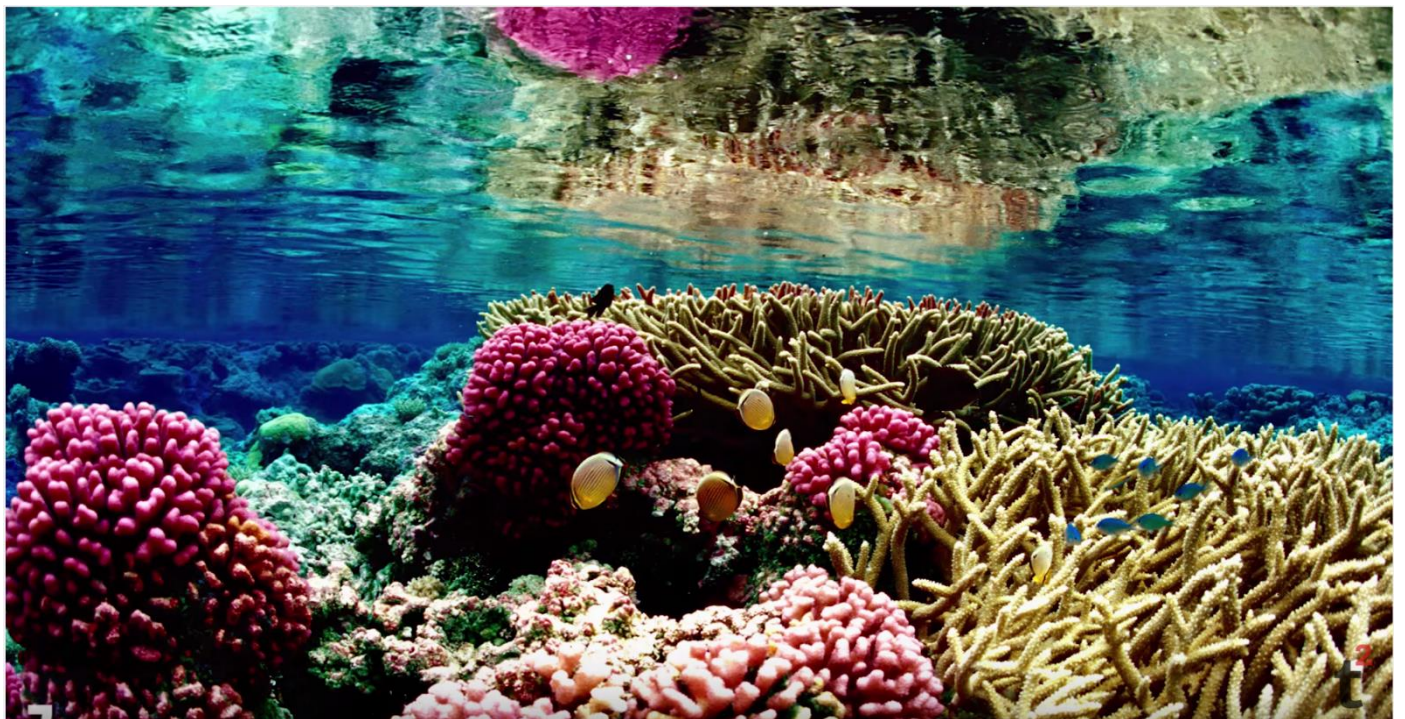
נספר לתלמידים כי המילה ריף היא בשפה האנגלית ובעברית קוראים לזה **שונית**. שונית היא אוסף של הרבה אלמוגים שחיים יחדיו מתחת לפני המים לכן הם נקראים גם מושבה. גם האלמוגים נושמים במים בדיוק כמו הדגים. בתוך מושבת האלמוגים מתגוררים המון סוגים של דגים ובעלי חיים נוספים. נראה לתלמידים את התמונות המצורפות.

כאשר בני האדם שומרים ופסולת למים לא משליכים, האלמוגים נשמרים וכל הדגים ובעלי החיים שבשונית מתגוררים, ממש מאושרים!

😊 היום נכין בעצמנו את ריף החלומות – המקום בו כל הדגים רוצים לחיות

מהלך הפעילות – הכנת השונית

לכל תלמיד/ה תבנית ביצים. נשתמש רק בחצי עם השקעים של תבנית הביצים.
כל תלמיד/ה ירשמו את שמם על תבנית הביצים בחלק החיצוני או בתחתית.

נניח את חומרי היצירה על השולחנות.
ננחה את התלמידים להתחיל עם עטיפת האבנים בנייר משי / קרפ (לגזור ריבועים 20 על 20 ס"מ)
בצבעים המתאימים לשונית האלמוגים – אדום, כתום, צהוב, ירוק, תכלת, סגול ועוד.
נניח כל אבן שעטפנו בתוך השקעים של תבנית הביצים
כל תלמיד/ה יכינו כ - 7-8 אבנים עטופות בצבעים שונים, כאשר על כל אבן נשים גומייה צבעונית שתחזיק את הנייר במקום.

נחלק לכל תלמיד/ה פנס
ננחה את התלמידים לעטוף גם אותו בצורה עדינה ולא צמודה.

כעת נכין את האלמוגים.
נחלק לכל תלמיד דף כפול של נייר מגבת, התלמידים יגזרו את נייר המגבת לשישה חלקים, ראו לפי הדוגמה.

התלמידים יגלגלו וימעכו את חתיכות הנייר לצינורות קטנים.
ניקח גומיות בצבעים שונים / מנקי מקטרות ונלפף מסביב לכל גליל נייר
כשכולם מוכנים נקשור קצה אחד של כל החלקים יחדיו לפי הדוגמה.

עתה יקחו התלמידים רצועות של קרפ / נייר משי ויגזרו פסים קטנים לפי הדוגמה
נפתח את הנייר ונלפף גומיה מסביב לקצה, והנה יצרנו אלמוג מיוחד וצבעוני. ראו דוגמה

נראה לתלמידים כיצד לסדר את האלמוגים שיצרו בין האבנים העטופות.

עתה נחלק לתלמידים את דפי הגזירה של הדגים, ננחה את התלמידים לגזור את הדגים עם מסגרת לבנה קטנה מסביב

המובילים יקחו מנקי מקטרות לבנים או כחולים/תכלת ויחתכו אותם בעזרת מספריים לשניים.
נחלק לתלמידים, שידביקו בעזרת הדבק סלוטייפ או הדו צדדי לחלק האחורי של הדג.
את הדגים על מנקי המקטרות נשלב בתוך הקונוסים הבולטים עם החורים בתבנית הביצים.

השונית שלנו מוכנה.

אם יש לכם בצהרון חדר אותו תוכלו להחשיך תוכלו להכנס עם שונית האלמוגים ולהדליק את האורות
הכנתם יצירה ייחודית מאד.

נסכם את המפגש עם התלמידים:

אנחנו פסולת בטבע לא משליכים
לא בים ולא על החוף לא ביער ולא ברחוב!

ראו בהמשך תמונות מצורפות לדוגמה

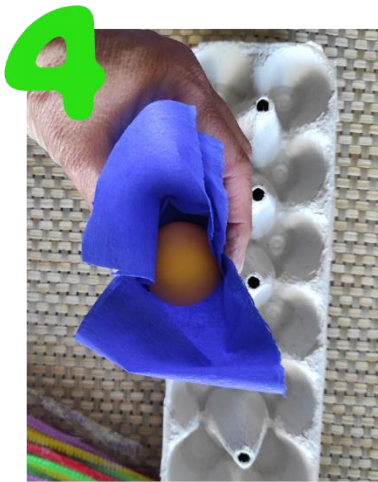
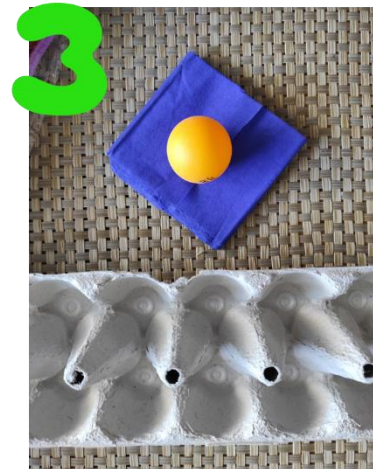
בעלי חיים ימיים לגזירה

דוגמות לתהליך היצירה

10

11

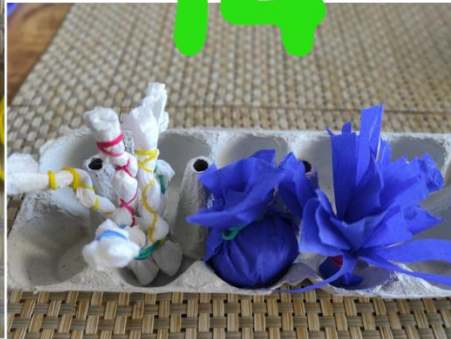
12

13

14

15

16

17

18

פעילות סיום - "חופשי ומאושר"

הכנה מראש:

יש להדפיס מראש את דפי הצביעה של דגי הליצן

עזרים:

דפי דגי ליצן לצביעה

מנקי מקטרות

פלסטלינה

טושים

מספרים

מהלך הפעילות:

נפתח את מפגש הסיום כשאנו מראים לתלמידים את דג הליצן שהכנו מראש

הדג שלנו הסתבך בפסולת שהושלכה לים ועכשיו הוא לא יכול לשחות.

נספר לתלמידים כי בסוף השבוע נערוך תערוכה נפלאה

בה נראה כיצד חיים בעלי החיים במים בשמחה כשהם נקי מפסולת ואשפה.

נחלק לתלמידים את דפי הצביעה ונזמין אותם לצבוע את דג הליצן

וכשהם מסיימים לגזור אותם בזהירות מסביב.

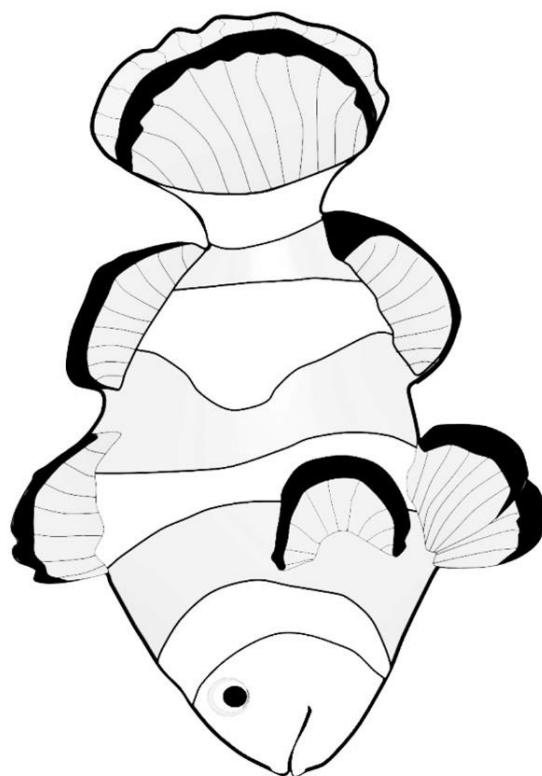
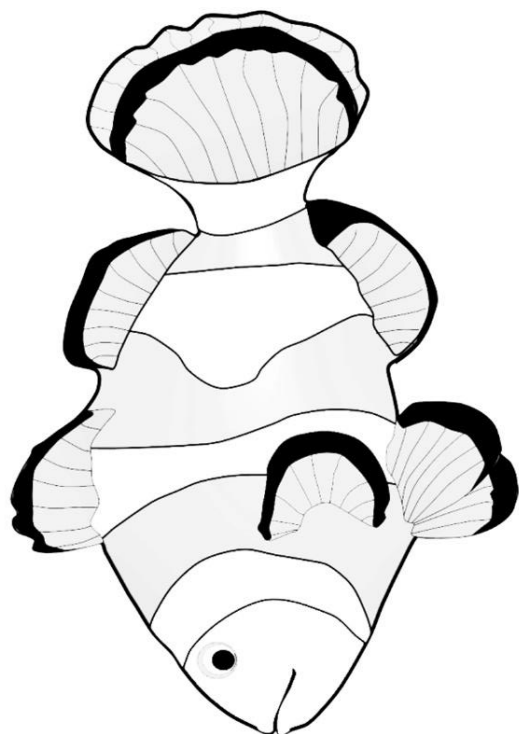
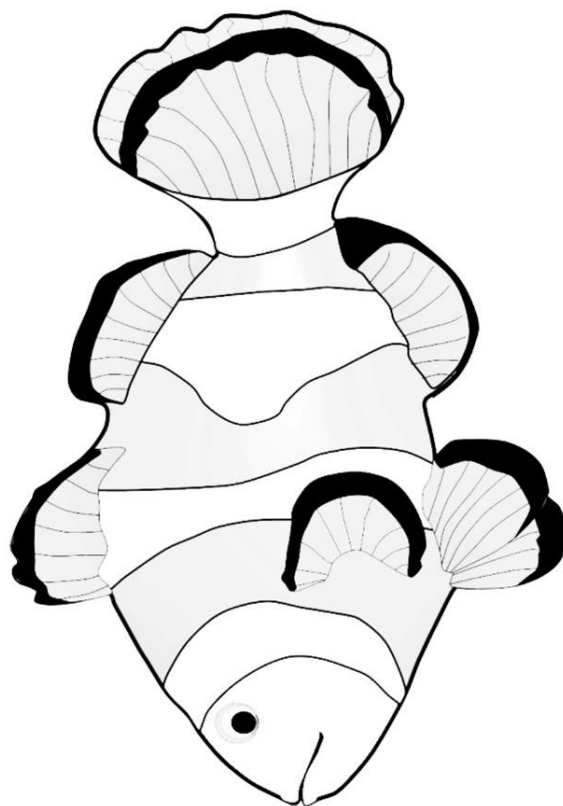
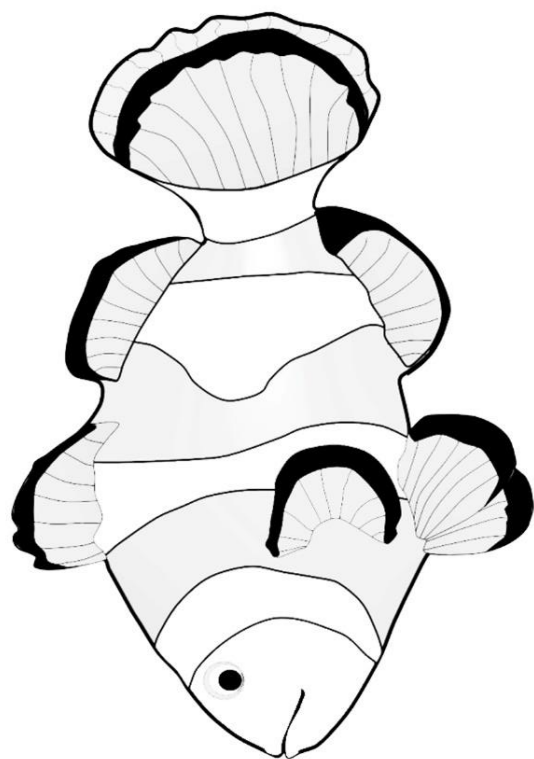
ננחה את התלמידים להכין כדור מפלסטלינה, כל ילד/ה יקחו מנקה מקטרות

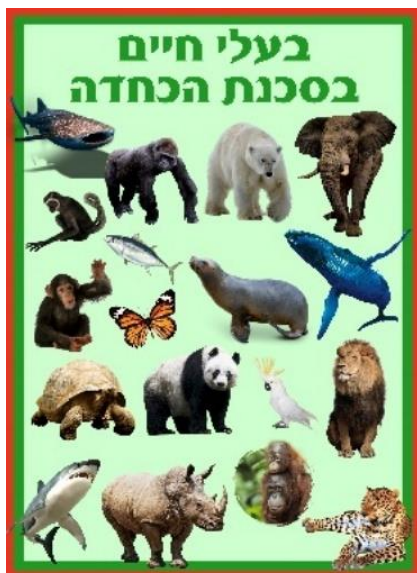
המובילים יסייעו להם להדביק את הדג לקצה אחד של מנקה המקטרות

אח"כ נועצים את מנקי המיקטרות לבסיס הפלסטלינה.

נניח את כל היצירות על מדף בצהרון עד התערוכה של סוף השבוע.

פעילות פתיחה - ממצב?

מהלך הפעילות:

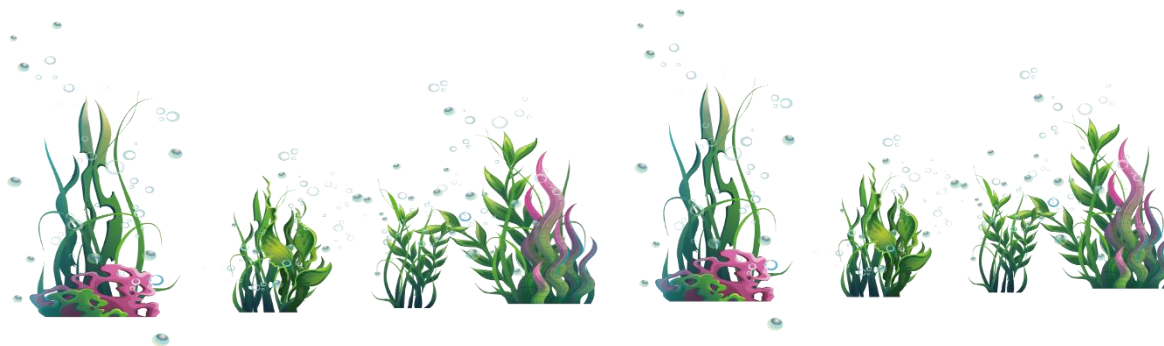
נקבל את התלמידים כשאנו מזכירים להם שוב על מצבם של בעלי החיים הנמצאים בסכנת הכחדה.

נפתח את הצהרון היום כאשר כל תלמיד/ה שהמובילים יקראו בשמם יציגו בפני החברים סוג של בעל חיים בתנוחה מסויימת (מבין בעלי החיים הנמצאים בסכנת הכחדה) שאר החברים יצטרכו לגלות מי הוא בעל החיים שאותו תלמיד הציג.

תזכורת למובילים:

בעלי החיים שבסכנת הכחדה -

נמרי שלג, דובי קוטב, צבי ענק, גורילות, דובי פנדה, קרנפים, אריות ים, כרישי לווייתן, כריש לבן, צבי ים, פרפרי מונארך, יגואר, תוכי קקדו, קופי שימפנזה, פילים, דולפינים, דאבי שלג, נמרים, קופי עכביש, קופי אורנג-אוטן, דגי טונה, הליוויתן הכחול, אריות.

פעילות העשרה חינוכית - צב הים שלי

מידע למובילים:

צבי הים חשופים למפגעים וסכנות מיום בקיעתם. מלבד טורפים טבעיים ומחלות, פעילות אנושית בחופים ובים הובילה את כל שבעת מיני צבי הים הקיימים בעולם לכדי סכנת הכחדה. צבי ים ברחבי העולם ניצודים בניגוד לחוק, נפגעים מדייג לא מכוון, מזיהום בים ובחוף ומאובדן בתי הגידול וחופי ההטלה. בים התיכון, אוכלוסיות צב הים הירוק והחום הצטמצמו באופן דרמטי במאה השנים האחרונות.

עזרים:

דפים עם צבי הים (רצוי להדפיס על דף קרטון לבן שיהיה יותר יציב)
טושים

פלסטלינה בגווני ירוקים , צהובים , חומים

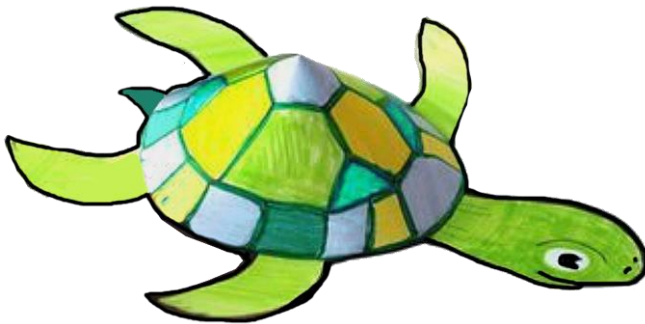
מספריים

דבק סטיק

דפי בריסטול לבנים

קרפ כחול / דפים כחולים/תכלת

דבק נצנצים

מהלך הפעילות:

נזמין את התלמידים ליצירת בעל החיים העדין והמקסים הזה שקיומו בעולם נמצא בסכנה. נניח את חומרי היצירה על השולחנות ונחלק לתלמידים את דפי העבודה. ניתן לצבוע את צבי הים בשתי צורות (להחלטת המובילים לפי גילאים ויכולות)

* ניתן לצבוע את הצבים בעזרת טושים ולעטר בעזרת דבק נצנצים בגווני ירוק וצהוב.

* ניתן להשתמש בפלסטלינה ולעטר את הצבים בשיטת המריחה.

לוקחים מעט פלסטלינה מכל צבע ומכינים עיגולים קטנטנים (בגודל של אפונה) בכל פעם לוקחים כדור בצבע אחר ומורחים בעדינות לפי קווי המתאר של הצב שלנו. שימו לב להנחות את התלמידים לא להניח פלסטלינה על המקום המצוייר עליו איקס את החלקים האלה יש לצבוע בטוש חום או ירוק.

כאשר הצבים מוכנים שימו לב כי מצוייר קו מקווקו שחור בתחתית גופו של הצב. ננחה את התלמידים לגזור לאורך הקו הזה ולהניח את שני החלקים האחד על השני ולהדביק בעזרת דבק סטיק.

כשהצב שלנו מוכן נניח אותו רגע בצד .

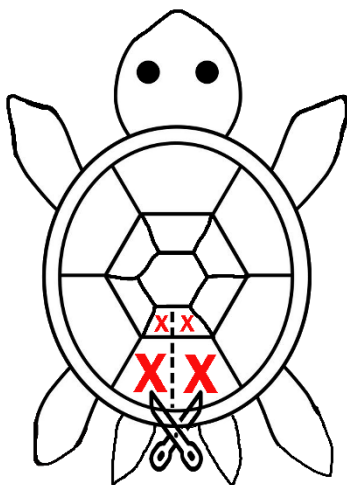
המובילים יחלקו לתלמידים דף בריסטול לבן שיהווה את הרקע לצב שלנו.

התלמידים יעטרו את הדף בטושים בגווני כחול וירוק ויכינו את "הים" בו שוחה הצב, ניתן לגזור סרטי קרפ ולהוסיף גלים לים.

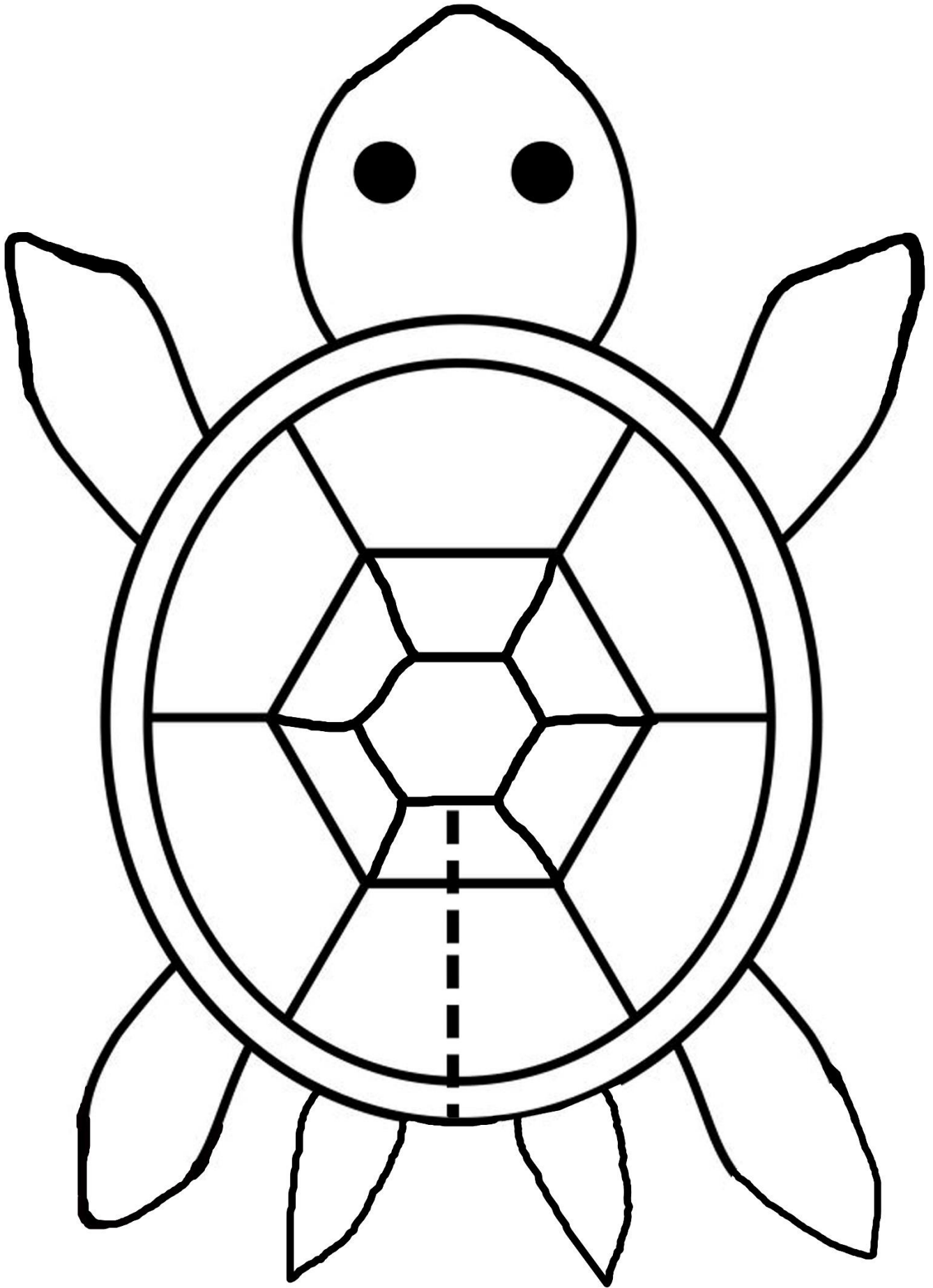
על דף זה יש לרשום את שם התלמיד/ה מאחור או בשולי הדף.

כשהרקע מוכן נזמין את התלמידים להניח את הצב על רקע הים

כאשר יש למרוח דבק סטיק רק על כפות רגליו של הצב ומדביקים אותו על רקע הים.

פעילות סיום - צב ים צב יבשה

עזרים:

מחשב / רמקולים
שירים שהתלמידים אוהבים
גירי ציור

מידע למובילים:

איסוף צבים אינו חוקי!

בעולם קיימים מעל 300 מינים של צבים, שחיים ביבשה, בים ובמקווי מים מתוקים. בין מיני הצבים השונים קיימים קווי דמיון רבים, כמו העובדה שלכולם יש שריון, אבל גם הבדלים: צבים יכולים להיות קטנים מאוד, כמו צב הכף המנומר, שאורכו כשמונה סנטימטרים, או גדולים הרבה יותר, כמו צב גלאפגוס המפורסם, שמגיע לאורך של למעלה מ-1.80 מטר. הצבים הם גם סמל לאריכות ימים, והמבוגרים ביותר מביניהם שתועדו התקרבו ואולי אף עברו את גיל 200.

בישראל קיימים שני מיני צבי יבשה: צב היבשה המדברי, שחי (כפי ששמו רומז) באזורים מדבריים, וצב היבשה המצוי, שחי בכל חלקי הארץ, הן הטבעיים והן העירוניים. שני המינים נמצאים כיום בסיכון.

נבקש מהתלמידים אם הם רואים צבים בטבע, לא לקחת אותם מהסביבה הטבעית שלהם, אלא רק להתבונן ולהנות.

מהלך הפעילות:

נסיים את היום במשחק משעשע אך הפעם נשחק אותו בהשראת הצבים. לפני תחילת המשחק נראה לתלמידים את התמונה המצורפת ונשאל האם הם יכולים להצביע על מה דומה ומה שונה בין צב ים לצב יבשה.

דוגמה לשניהם:

שריון

זנב

נושמים אוויר

(לשניהם יש ריאות כמו לבני האדם)

מטילים ביצים ביבשה

בעלי ארבע רגליים

הם מבעלי החיים הראשונים שחיו על פני כדור הארץ

שונה:

צב יבשה - רגליים עם ציפורניים

(מותאמות להליכה על היבשה)

צב ים - רגליים המסתוות בסנפיר

(מותאמות לשחייה בים)

תקופת הדגירה - צבי ים כ- 21 יום

צבי יבשה - בין 60-120 ימים

*****

המובילים יציירו על הרצפה במרחב הצהרון בעזרת הגירים 4-5 שלולית גדולות ויזמינו את התלמידים לעמוד סביבם נגנו ברקע שירים שהתלמידים אוהבים. כשהמוסיקה נעצרת, המובילים קוראים צב ים / צב יבשה והתלמידים צריכים לקפוץ בהתאם לתוך השלולית או מחוצה לה. התלמיד/ה שזוכים הם אלה שנשארים אחרונים ולא מתבלבלים.

פעילות פתיחה - מצילים את הצבים

מהלך הפעילות:

נספר לתלמידים סיפור בגוף ראשון.

יצאתם לטייל עם כל המשפחה למקום הנקרא נחל אלכסנדר.

בנחל הזה גרים הרבה צבים ואתם ממש עצובים ואפילו כועסים.

ראיתם משפחות שבאו על גדות הנחל לבלות

אך את הפסולת שכחו לנקות. זרקו כלים חד פעמיים, כוסות וקשים, שקיות ניילון

ואריזות מפלסטיק, בקיצור אסון!

אפילו ראיתם צבי ים שחשבו שהקשים הם אוכל והם ניסו לאכול אותם

וצב אחד נתקל בשקית ניילון ורצה ללעוס אותה.

בבקש מהתלמידים רעיונות איך אנחנו יכולים לשמור על הצבים ומה כדאי לעשות.

פעילות העשרה חינוכית - פעילות חקר:

מי ליכלך את הבית שלי?

מידע למובילים:

היום נוכח במו עינינו מה קורה לבעלי החיים הימיים כאשר בני האדם משליכים פסולת נוזלית מסוכנת אל תוך מי האוקיינוס. זיהום המים מזיק גם לנו, בני האדם וגם לבעלי החיים. נספר לתלמידים על הנפט שהוא הדלק של האוניות ומה קורה כשהוא נשפך למים.

עזרים:

קערת פלסטיק לכל תלמיד
(לא חובה – צבע מאכל כחול להעשרת צבע המים)
חלוקי נחל קטנטנים
מעט שמן רגיל לבישול
מעט אבקת קקאו
כדורי צמר גפן
סירה קטנה – צעצוע
חיות ים מפלסטיק (דגים, תמנון, דולפין לווייתן, כוכב ים וכדו')
ספוג כלים קטן
כפות
נייר טואלט
כמה נוצות של ציפורים (רצוי אמיתיות שמצאתם בחוף)
חתיכת בד בדמוי פרווה

הכנה מראש: המובילים יקחו כוס גדולה ויערבבו בתוכה שמן וכף קקאו על מנת לקבל תערובת הנראית כמו נפט.

מהלך הפעילות:

נחלק לכל תלמיד/ה קערה עם מים ונניח את כל חומרי הניסוי במרכז השולחנות. נסביר לתלמידים כי אנו עומדים להכין אוקיינוס קטן ולראות מה קורה לבעלי החיים כאשר נשפכים אליו חומרים שונים. (אם בחרתם להשתמש בצבע המאכל הכחול – המובילים יעברו בין התלמידים ויטפטפו 2-3 טיפות לכל קערה.)

ננחה את התלמידים לשים בתוך המים את האבנים הקטנות, את בעלי החיים הקטנטנים, ואת הסירה.

המובילים ישפכו לקעריות קטנות את תערובת השמן והקקאו ויניחו על השולחנות ננחה את התלמידים בעזרת כף לשים בתוך המים 4-5 כפות מהתערובת ולערבב מעט. אם ניתן נבקש מהתלמידים לשפוך את התערובת על הסירה הקטנה ולדמות שפיכת הנפט אל תוך המים. הפנו את תשומת ליבם של התלמידים אל המים העכורים, הם כבר לא נקיים ושקופים כמו שהיו. עכשיו נבקש את עזרתם של התלמידים לבדוק איך ניתן יהיה לנקות את הנפט מתוך המים בצורה הטובה ביותר, ננחה אותם לבדוק 3 אפשרויות:

1. להרים את הנפט בעזרת כף
2. להספיג את הנפט בעזרת כדורי הצמר גפן
3. להספיג את הנפט בעזרת הספוג כלים

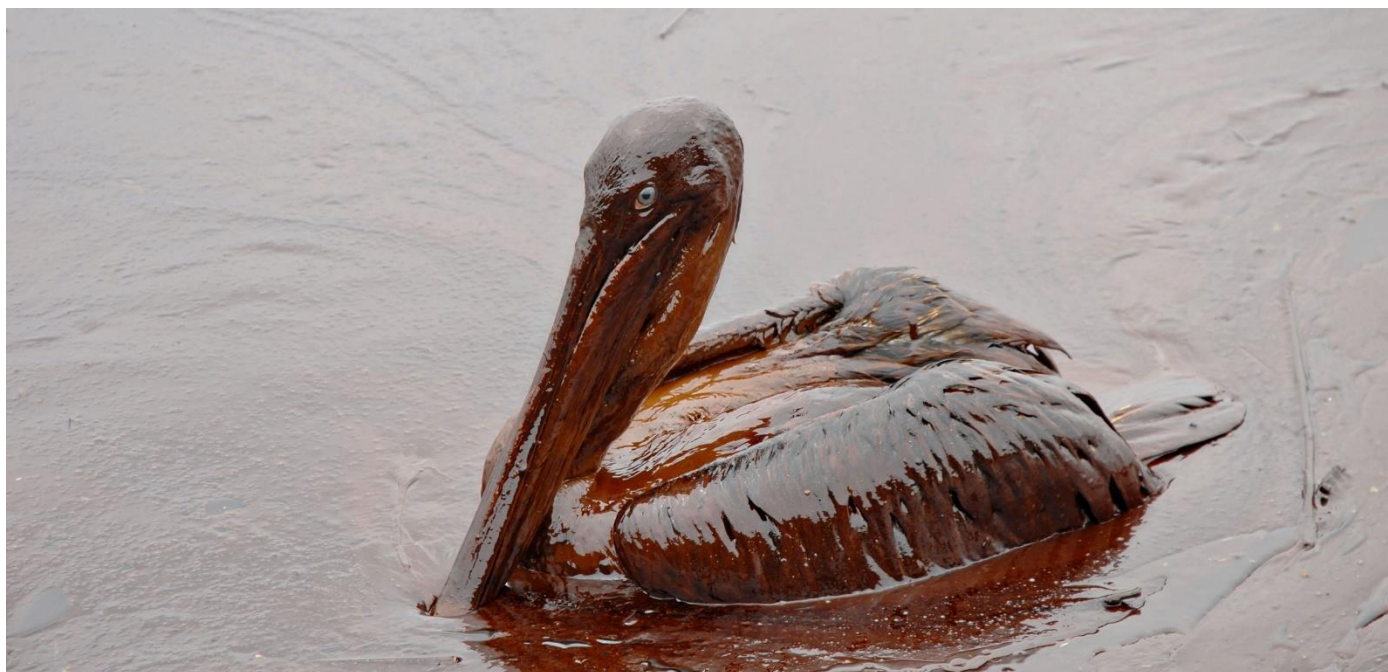
מה שנגלה בניסוי זה: זה לא פשוט בכלל להוציא את הנפט מהמים וכמה שננסה יותר זה רק יגרום לו להתפשט יותר.

עכשיו נגלה כיצד משפיע הנפט על בעלי החיים !

נחלק לכל תלמיד/ה נוצה וחתיכת פרווה קטנטנה
ונבקש מהם לטבול אותם באותם המים.
ראו כיצד הנפט נדבק לנוצות, לפרווה ולעור של בעלי החיים.
נבקש מהם לקחת קצת נייר טואלט ולנסות לנקות את "בעלי החיים" (הנוצה והפרווה)

שוחחו עם התלמידים על תוצאות הניסוי – פקחנו את עיניהם למצבם העצוב של חיות הים.
נשאל אותם כיצד לדעתם ניתן למנוע את הפגיעה בחיות ובעופות.

פעילות סיום - גלגל ההצלה

עזרים:

חישוק משחק

מהלך הפעילות:

נזמין את התלמידים לעמוד במעגל גדול ובמרחק האחד מהשני .
ניתן לאחד התלמידים את החישוק ונבקש ממנו לשים אותו על כף הרגל כשהיא באוויר,
ננחה את התלמידים להעביר את החישוק מאחד לרגלו של התלמיד שלצידו בלי עזרת הידיים
עד שחוזרים לתלמיד שהתחיל.
סיבוב שני: מחזיקים את החישוק וזורקים אותו לתלמיד אחר במעגל
מבלי להפיל וכך עד שכל התלמידים השתתפו .

המובילים מוזמנים להמציא סיבובים נוספים ומשימות נוספות.

פעילות פתיחה - אני קופצני

עזרים:

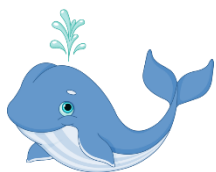
חבל קפיצה ארוך

מהלך הפעילות:

ניתן לקיים את הפעילות במרחב הצהרון או בחצר.
נזמין את התלמידים לעמוד בטור, המובילים יזמינו שני תלמידים להיות ראשונים שיגלגלו את החבל.
בכל סיבוב התלמידים שקפצו כבר אווזים בחבל בשני קצותיו ומגלגלים.
המובילים ידגימו / ינחו את התלמידים כיצד לקפוץ בכל פעם שהחבל קרוב לרצפה.

ניתן להוסיף משימות עפ"י שיקול דעת המובילים.
קפיצה על רגל אחת, קפיצה על שתי רגליים, לקפוץ פעם אחת ולצאת או מספר פעמים וכדומה.

ניתן לשלב את בדיקת הנוכחות תוך כדי משחק ולסמן את נוכחות התלמידים שקופצים.

פעילות העשרה חינוכית - ברכת הלוויתן

מידע למובילים:

היום יכינו התלמידים כרטיס ברכה (פופאפ) ואיתו יבטיחו לשמור על נקיון האוקיינוסים ובעלי החיים שמתגוררים בתוכם.

עזרים:

2 דפי בריסטול לכל תלמיד – אחד כחול ואחד תכלת
עיניים זזות קטנות
דבק סטיק - מספרים
טוש כסף/לבן או טיפקס
נייר לבן
טושים שחורים דקים
דף להדפסה לוויתן מצורף בהמשך

מהלך הפעילות:

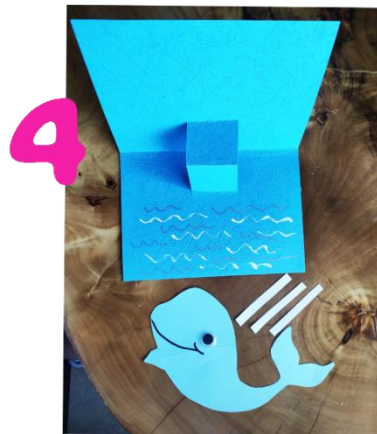
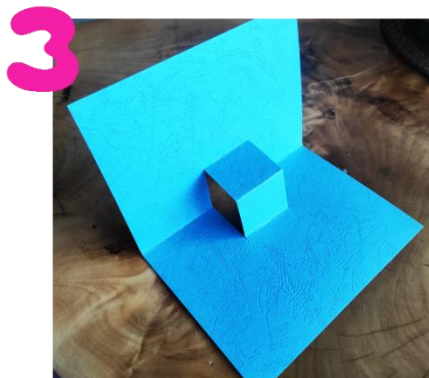
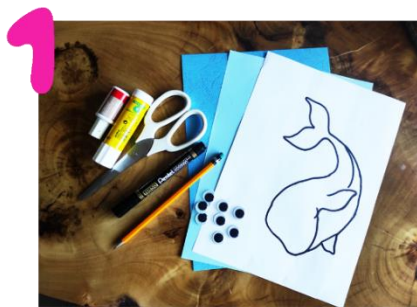
נחלק לכל תלמיד דף בריסטול כחול.
ננחה את התלמידים לקפל את הדף בדיוק לחצי. בעזרת מספרים נגזור בחיבור באמצע שני קווים במרחק של כ- 5 ס"מ.
נפתח את הכרטיס ו"נדחף" פנימה את החלק הקטן שגזרנו.

נחלק לכל תלמיד דף בריסטול בצבע תכלת ואת דף הדוגמה לגזירת הליוויתן.

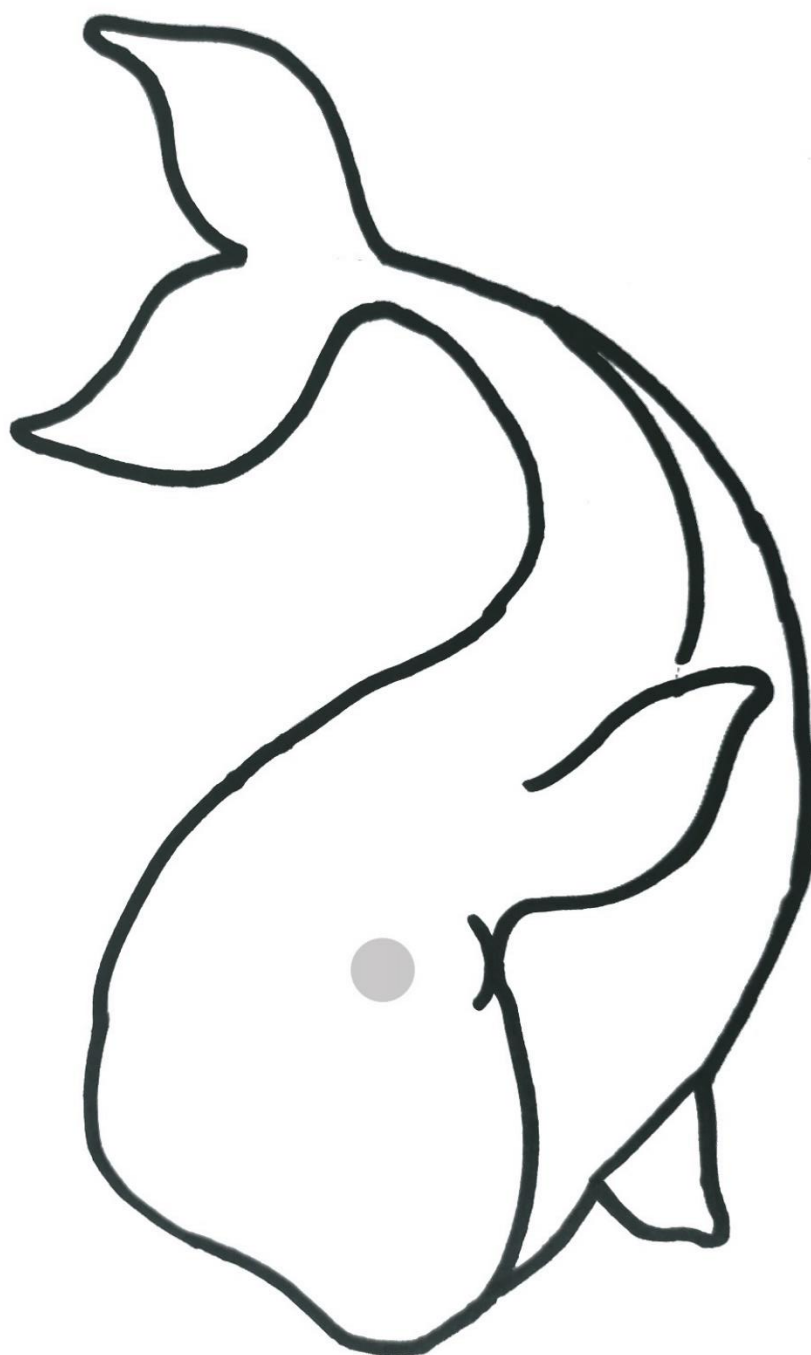
התלמידים יעתיקו את הליוויתן לדף הבריסטול.
(מניחים את הציור של הליוויתן על הבריסטול ועוברים בעזרת עיפרון בחוזקה על קווי המתאר של הליוויתן)
לאחר מכן גוזרים את הליוויתן.

מדף בריסטול בצבע כחול יגזרו התלמידים צורה של גל. ראו דוגמה בעבודה הנ"ל.

נניח את הגל על הקצה התחתון של הליוויתן ונדביק בעזרת הדבק סטיק.
 התלמידים ידביקו את העין במקום ויצירו בעזרת הטוש את הפה של הליוויתן.
 כעת כל תלמיד יקח דף לבן רגיל ויגזור ממנו שלושה סרטים קטנים. ראו דוגמה.
 את הסרטים האלה נסלסל מעט בעזרת הציפורן או בעזרת מספריים את הקצה כמו בסרטי מתנה.
 התלמידים ידביקו את שלושת הסרטים בחלק האחורי של ראשו של הליוויתן (כמו מים שמשפריצים מלמעלה)
 נדביק את הליוויתן אל הריבוע הכחול הקטן והתלמידים יציירו גלים על תחתית הכרטיס.
 כעת שהכרטיס שלנו מוכן, התלמידים יכתבו על הכרטיס שהם הכינו לחיות הים מה הם מבטיחים.
 (לשמור על ניקיון האוקיינוסים, לא לזהם את החופים ולשמור על בעלי החיים)

פעילות סיום - תערוכת מצולות הים

עזרים:

העבודות הנפלאות שיצרו התלמידים החודש
בתום התערוכה היום כשנציג אותם בפני החברים ובפני המשפחות שבאות לאסוף אותנו
התלמידים יוכלו לקחת את העבודות הביתה.
שולחנות לתערוכה
אלבד לכיסוי השולחנות
מחשב/רמקולים

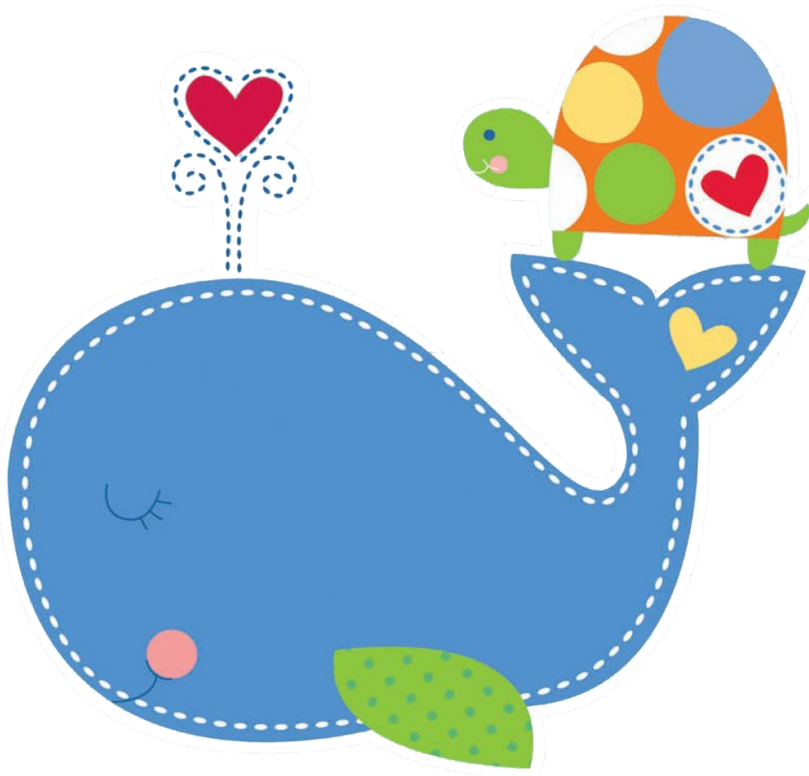
השיר - בתוך הים

מילים בעברית: שפירה זכאי
לחן: אלן מנקין
כל הזכויות שמורות לדיסני.

מהלך הפעילות:

נפתח בשיח עם התלמידים על כל מה שעשינו השבוע , נסכם שאנו מגינים על הטבע ושומרים עליו נקי.
נזמין את התלמידים לסדר את השולחנות ולערוך עליהם את העבודות המקסימות שהכינו השבוע.

נזמין את בני המשפחה להכנס לחצר ולצפות בתערוכה הנפלאה.
עודדו את התלמידים לספר על כל עבודה ומדוע יצרנו אותה.

"גיבורי איכות הסביבה"

שבוע רביעי

יום ה'	יום ד'	יום ג'	יום ב'	יום א'	
דינג דונג מי שם?	גבירותי ורבותי קבלו בבקשה	תופים תופים	סיפור שמח	יוגלה	מפגש פתיחה והתכנסות
ארוחת צהריים					
שתילים הם חברים	ה"ערוויזיון"	אני ואתה נשנה את העולם	עציץ בוא תציץ	יצירה של הטבע	פעילות העשרה חינוכית
טקס חלוקת תעודות ההוקרה	טקס הענקת המדליות	מסע השרדות	מטע ההנבטה	גינת "איך צומח?"	מפגש סיום

בהמשך השבוע נכין עם התלמידים עציץ ממוחזר.
לצורך הכנת עציץ זה נבקש מהתלמידים להביא לצהרון
משהו שאפשר לשתול בו ושאין לו שימוש יותר.
לדוגמה: נעל ישנה (סגורה כמובן – לא סנדל או כפכף),
קופסת שימורים, קערה קטנה ישנה, בקבוק פלסטיק גדול וכדו'.

פעילות פתיחה - יוג'לה

מידע למובילים:

נפתח את השבוע כהרגלנו במפגש רגוע של יוג'לה.

עזרים:

מחשב / רמקולים

פתיח יוג'לה

קלפי יוג'לה

מוסיקה נעימה וצלילי מים

מהלך הפעילות:

נשמיע את מוסיקת פתיח יוג'לה ונבקש מהתלמידים לשבת על הארץ ליד הכסאות. ננחה אותם להניח את שתי הידיים משולבות על מושב הכסא ואת הראש על הידיים. נבקש מהתלמידים לעקוב אחר ההנחיות ולבצע את התנועות. (הקפידו לדבר בקול רך ושקט).

ננחה את התלמידים לעצום את העיניים ונפתח בתרגילים:

"שלוש" - ננחה את התלמידים לקחת 3 נשימות איטיות ועמוקות, כאשר אחרי כל שאיפת (הכנסת) אוויר דרך האף, נעצור את הנשימה נספור בלב עד שלוש ואז אט אט נוציא את האוויר.

"שתיים" - עדיין עם עיניים עצומות, נבקש מהתלמידים לקחת נשימה עמוקה ולמתוח את שתי הידיים למעלה לצדי האוזניים ולספור לאט עד שתיים. כעת נבקש מהתלמידים להוריד את הידיים באיטיות ולקחת שתי נשימות עמוקות.

"אחת" - ננחה את התלמידים לקחת שוב נשימה אחת עמוקה, להושיט את שתי הידיים ו"לחבק" כל אחד את עצמו חיבוק חזק כאשר הגוף מוטה מעט לפנים.

בתום 3 דק' של נשימות ומתיחות, נראה לתלמידים את קלפי היוגה נזמין את אחד התלמידים להדגים את התנוחות שעל הקלפים.

נחלק את התלמידים לשש קבוצות, ניתן לכל קבוצה קלף אחד – תלמידי הקבוצה יתנסו בעצמם בתנוחה. ננחה את התלמידים להשאר בתנוחה מספר שניות, לשחרר וחוזר חלילה. לאחר שכל התלמידים התנסו, נעביר את הקלפים בין הקבוצות השונות עד שכולם ביצעו את כל התרגילים.

פעילות יוג'לה תסתיים תמיד בישיבה מזרחית על הארץ, גב זקוף, עיניים עצומות וחמש נשימות עמוקות.

פעילות העשרה חינוכית - יצירה של הטבע

מידע למובילים:

היום ניצור עם התלמידים יצירה שכולה עשויה מחומרים שהטבע "כבר לא צריך" רק חלקי ענפים, עלים, אצטרובלים שנפלו אל האדמה. לא לקטוף שום דבר.

עזרים:

חומרים מהטבע מחצר הצהרון
דפי בריסטול לבנים
עפרונות
דבק פלסטי
קערות לאיסוף החומרים
מצורף דף להדפסה עם תמונות בסיס

מהלך הפעילות:

נצא עם התלמידים לחצר כשאנו מחלקים אותם לקבוצות ומציידים כל קבוצה בקערה לאיסוף חומרי יצירה מהטבע. הקפידו לומר לתלמידים כי אנו לא קוטפים שום דבר אלא רק לוקחים מה שהטבע השיר מהעצים, הפרחים והשיחים.

אחרי שאספנו את החומרים נכנס לצהרון ונשב סביב השולחנות. נחלק לכל תלמיד/ה דף בריסטול לבן

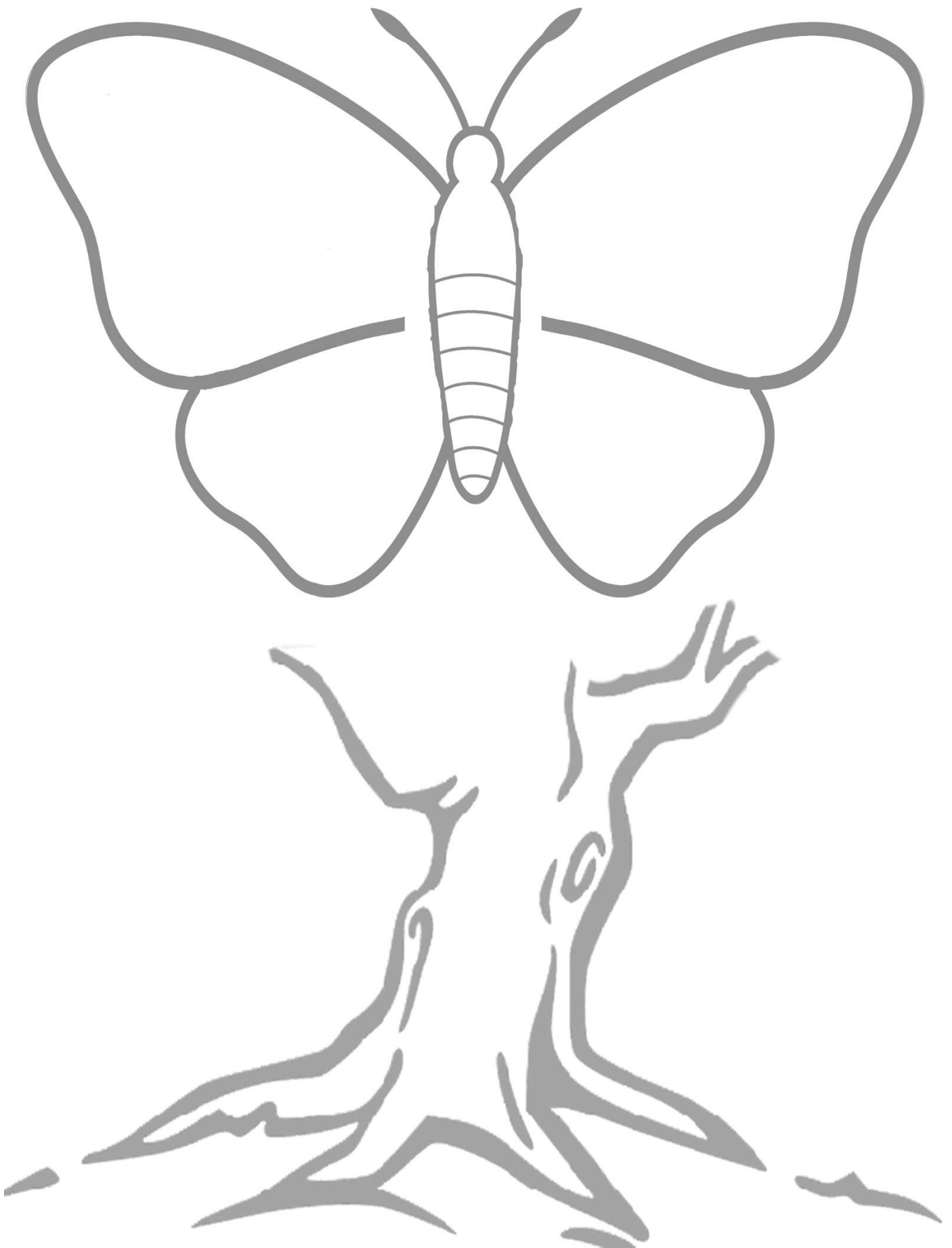
כל תלמיד יוכל לבחור איך לבצע את היצירה

1. אפשר להשתמש בדימיון ולהדביק את חומרי היצירה הטבעיים שלנו ככל העולה על דימיונו.
2. לציר בעזרת העיפרון בסיס להדבקה. לדוגמה, פרפר, גזע עץ, בית וכדו' ועליו להדביק את החומרים.
3. להשתמש באחת מהדוגמות המצורפות.

המובילים מוזמנים להציע לתלמידים איזה רעיונות נפלאים שיש לכם ולסייע להם באיור הקווים הבסיסיים. לסיום, צלמו את היצירות הנפלאות למזכרת.

תמונות לדוגמה:

פעילות סיום - גינת "איך צומח"?

הכנה מראש:

לפעילות זו נבקש מהתלמידים / או נאסוף מהירקות המגיעים לצהרון להביא לצהרון אחד מהבאים: גלעין של אבוקדו, בצל לבן, בטטה.

עזרים:

לכל תלמיד אחד (גלעין אבוקדו / בטטה / בצל לבן)
כוסות פלסטיק שיש בצהרון
קיסמי עץ קטנים (לשימוש המובילים)
מדבקות לבנות
טושים

מהלך הפעילות:

כל תלמיד/ה יכתבו את שמם על המדבקה הלבנה וידביקו על הכוס.

התלמידים ימלאו את הכוס שלהם במים כמעט עד הסוף.

המובילים יעזרו לתלמידים לפי הצורך והיכולת לשים את הקיסמים כך שיתמכו בפרי/ ירק/ גלעין

לעמוד מעל הכוס כשרק הקצה התחתון שלהם נכנס אל תוך המים.

נכין פינה בצהרון בה נסדר את הגינה שלנו ונעקוב אחריה ונראה מה ואיך צומח לנו בגינה.

פעילות פתיחה - סיפור שמח

מהלך הפעילות:

נפתח את מפגש הפתיחה בקריאת שמות כאשר כל ילד/ה שקראו בשמם
יספר דבר אחד משמח/ מרגש/ נעים שקרה להם היום
מפגש זה הוא דרך נפלאה "להרגיש" את הילדים
ולדעת באיזה מצב נפשי אתם פוגשים אותם.

פעילות העשרה חינוכית - עציץ בוא תציץ

מידע למובילים:

היום יכינו התלמידים בעזרתכם עציץ אישי משלהם שיהיה מוכן לשתילה בסוף השבוע כשהקומפוסט שלנו יהיה מוכן.
כדי להכין את העציץ האישי שלנו נזכיר לתלמידים כי אנו רוצים להפחית את כמות הפסולת שאנו משליכים וננסה למחזר משהו שאנחנו כבר לא צריכים ולהפוך אותו לעציץ. השתמשו בחפצים שהתלמידים הביאו לצהרון.

כמה דגשים חשובים:

אם תלמיד הביא **בקבוק פלסטיק** המובילים יחתכו עבורו את החלק העליון של הבקבוק ויגזרו לאורך הבקבוק כמה פסים מלמעלה עד 15 ס"מ לפני הסוף ויראו לתלמיד איך לגלגל אותם.

אם תלמיד מביא **קופסת שימורים** – בידקו את החלק היכן שהוסר הכיסוי העליון (השוליים העליונים) וכסו אותו אם יש צורך בדבק חבלה (גאפה) על מנת למנוע פציעה / שריטה.

עזרים:

מספרים

סכין חיתוך לשימוש המובילים בלבד

החפצים אותם הביאו התלמידים

טוש לכתוב את השם על החפץ

צבעי גואש (לא לדלל במים) / צבעי אקריל

מכחולים

כוסות עם מים לניקוי המכחולים

הכינו מקום מראש להניח את היצירות להתייבש

ניירות עיתונים

אבני פסיפס

מהלך הפעילות: לפני שנתחיל ביצירה נבקש מהתלמידים להתבונן עליכם והדגימו מה צריך לעשות עם כל חפץ.

התלמידים שהביאו **נעליים** יקחו נייר עיתון וינמלא את הנעל בעיתונים על מנת שתשאר יציבה בזמן הצביעה. לאחר מכן בעזרת המכחולים והצבעים יצבעו את הנעל רק על החלק החיצוני שלה ולא בפנים או על הסוליה.

התלמידים שהביאו **קופסת שימורים** יצבעו את הקופסא כראות עיניהם רק מבחוץ. (זיכרו לכסות את השוליים העליונים שלא יחתכו מהם) או ניתן גם לצפות אותה בהדבקת אבני פסיפס.

התלמידים שהביאו **בקבוקי פלסטיק**, המובילים יעברו ביניהם ויחתכו להם את החלק העליון של הבקבוק. ניתן לחתוך, לכסות את השוליים שלא יחתכו ולהשאיר כך ולצבוע או להשאיר את הבקבוק גבוה ולגזור ממנו סרטים ולגלגל אותם החוצה. ראו דוגמה:

נניח את העציצים לייבוש

פעילות סיום - "מטע הנבטה"

מידע למובילים:

נסיים את היום כשאנו מכינים "מטע הנבטה" קטן לכל תלמיד. במשך השבוע הקרוב נוכל לעקוב מקרוב אחר תהליך ההנבטה והצמיחה של הנבטים השונים.

עזרים:

תחתיות של עדניות או תחתיות של עציצים
חבילת צמר גפן
כוס עם קטניות מעורבות שעועית, אפונה, עדשים לכל תלמיד
מים להשקייה

מהלך הפעילות:

נצא עם התלמידים לחצר הצהרון כשלכל תלמיד כוס עם נבטים בידו.

המובילים יניחו מצעי צמר גפן על המגשים השונים ויזמינו את התלמידים לסדר את הנבטים על המגשים, לא צפופים אחד לשני.

אם תרצו תוכלו להנביט בכל מגש סוג אחר של קטניות כדי שתראו מה ההבדל ביניהם כאשר יצמחו.

כאשר כל הקטניות הונחו על המגשים מיזגו לתלמידים מעט מים לכוסות ונזמין אותם להשקות בעדינות מאד את הנבטים.

פעילות פתיחה - תופים תופים

עזרים:

מוסיקה קצבית לבחירתכם

מהלך הפעילות:

במפגש פתיחה זה תוכלו לבחור בין לקרוא שמות לפני תחילת הפעילות או בסופה בשילוב המוסיקה
נזמין את התלמידים להתחלק לזוגות לפי בחירתם.

לאחר שהתחלקתם לזוגות נזמין את התלמידים לשבת בישיבה מזרחית על הארץ במרחב הפעילות בזוגות אחד מול השני

התחילו בתיפוף אחיד וקצבי עם שתי הידיים על הברכיים, כשכולם מצטרפים ניתן לשים ברקע מוסיקה קצבית ולשנות את תנועות התיפוף על חלקי הגוף השונים ניתן להשתמש בקצב לקריאת שמות כאשר התלמידים ממשיכים לתופף ותלמיד/ה שקראו את שמם מרים ידיים.

פעילות העשרה חינוכית - "אני ואתה נשנה את העולם"

מידע למובילים:

היום נלמד את התלמידים את השיר הנפלא של אריק איינשטיין ומיקי גבריאלוב "אני ואתה נשנה את העולם" הוא שיר נפלא המחבר את התלמידים למקום של האחריות שלנו כתלמידים וכמבוגרים לשמור על העולם שלנו.

עזרים:

מחשב / רמקולים

השיר - אני ואתה נשנה את העולם

מהלך הפעילות:

נקרין ונקריא לתלמידים את מילות השיר ונשאל במה עוסק השיר, מה הוא מלמד אותנו?

נזכיר להם כי כל אחד מאיתנו חשוב בשמירה על כדור הארץ שלנו וכל מה שאנחנו עושים משפיע על הסביבה שלנו.
ואם אנחנו נעשה מעשים טובים גם אחרים יבואו בעקבותינו.
נשמיע לתלמידים את השיר לפחות פעמיים.
אח"כ המובילים ישירו בכל פעם שורה והתלמידים יחזרו אחריהם.

אני ואתה
מילים: אריק איינשטיין
לחן: מיקי גבריאלוב

אני ואתה נשנה את העולם,
אני ואתה אז יבואו כבר כלם,
אמרו את זה קדם לפני,
לא משנה - אני ואתה נשנה את העולם.

אני ואתה ננסה מהתחלה,
יהיה לנו רע, אין דבר זה לא נורא,
אמרו את זה קדם לפני,
זה לא משנה - אני ואתה נשנה את העולם.

אני ואתה נשנה את העולם,
אני ואתה אז יבואו כבר כלם,
אמרו את זה קדם לפני,
לא משנה - אני ואתה נשנה את העולם.

פעילות סיום - מסע השרדות

עזרים:

כריות
קוביות משחק גדולות
דרגשים

מהלך הפעילות:

אנא וודאו כי מרחב הפעילות נקי ממכשולים ומפגעים.
נחלק את התלמידים ל 4-5 קבוצות כשבכל קבוצה כחמישה משתתפים.
נזמין את הקבוצות לעמוד בטור כל אחד עם הקבוצה שלו.

המובילים יתנו לכל קבוצה: 2 דרגשים, 3 כריות, 3 קוביות משחק
ונבקש מהתלמידים לסדר את החפצים בטור ולעמוד בראש הטור.
מטרת המשחק: לחצות את ה"נהר" בלי ליפול ל"מים". עליהם לחצות מבלי לגעת ברצפה.

כאשר המובילים יתנו את הסימן יתחילו התלמידים לפי התור לחצות את הנהר ולעבור על החפצים השונים מבלי ליפול.
תלמיד שנפל, חוזר לסוף הטור לנסות שוב. תלמיד שהצליח מתיישב בצד השני מול הטור שלו.

המשחק מסתיים כשאחרון התלמידים מצליח לחצות את הנהר.
ניתן לערוך כתחרות בין הקבוצות או כמשימה משותפת של כל התלמידים יחדיו.

פעילות פתיחה - גבירותי ורבותי קבלו בבקשה

מהלך הפעילות:

במפגש היום נכנס לאווירה רגועה, נעימה ומחוייכת
על ידי שיתוף התלמידים בקריאת השמות והצגתם בפני כל הקבוצה.

תלמיד/ה שיושבים ראשונים בשורה יקומו ויציגו את התלמיד/ה שלימינם (הבאים בתור)
כמו שמנחה מזמין מישהו לבמה ויוסיף לשמו משהו מיוחד שהוא טוב בו

לדוגמה:

**גבירותי ורבותי תלמידים ותלמידות - קבלו בבקשה במחיאות כפיים סוערות
את תומר אלון הכדורגל**

עודדו את התלמידים להציג את החברים בדרכים שונות
ואפילו מצחיקות. (אך מפרגנות)

**גבירותי ורבותי מלפפונים ועגבניות – קבלו בבקשה במחיאות גרביים סוערות
את תמר מלכת הלוגו**

התלמיד/ה האחרונים מציגים כמובן את התלמיד/ה הראשונים שהתחילו.

פעילות העשרה חינוכית - ה"ערוויזיון"

מידע למובילים:

לקראת סוף חודש מיוחד זה בו למדנו מקרוב כיצד אנו יכולים להשפיע על בריאותו של כדור הארץ שלנו. נחגוג בצורה מיוחדת ושמחה ונזמין את הכל התלמידים לחגיגה.

היום אנו עורכים את מופע ה - "ערוויזיון"

בו ישתתפו החברים בשיר וריקוד. מוצעים לכם כגן שירים לשרותכם אך תוכלו לבחור כמובן איזה שירים שתרצו ושהתלמידים אוהבים ומכירים.

עזרים:

אלבד (אם תרצו להכין וילון רקע למופע בגווני הירוק) מחשב / רמקולים
אופציה – הכינו עם התלמידים תלבושות מחומרים ממוחזרים אם ירצו להופיע כבעלי חיים מצורפים קישורים לשירים שלמדנו החודש ושירים נוספים לבחירתכם

מי שלא מביט מפסיד

סביב כל העולם

מקהלה עליזה

אני ואתה נשנה את העולם

שבת בבוקר יום יפה

אני תמיד נשאר אני

איך שיר נולד

אלוהים שלי

שירי תלמידות

אדון שוקו

מהלך הפעילות:

נזמין את התלמידים להתחלק לקבוצות של שלושה או ארבעה תלמידים. המובילים ישמיעו בכל פעם שיר והתלמידים יבחרו איזה שיר הם מכירים היטב ויכולים לשיר אותו.

אחרי שכל קבוצה יודעת מה היא שרה הכינו את מרחב הצהרון כמופע עם כסאות לקהל.

המובילים יזמינו את הקבוצות להופיע בפני כל החברים. אם תרצו תוכלו לצלם את המופע בוידאו ולשלוח להורים.

פעילות סיום - טקס הענקת המדליות לכוכבי ה"ערווידיון"

עזרים:

מדליות מנייר בהכנת המובילים / מדליות משחק קנויות (כמספר התלמידים)

מחשב / רמקולים

מוסיקת רקע להענקת המדליות

מהלך הפעילות:

השמיעו את המוסיקה הנפלאה, נכין את המדליות מונחות על השולחן לידכם נכריז על המשתתפים הנהדרים ב"ערווידיון" שמהיום על הסביבה ובעלי החיים שומרים.

נקרא בשמות התלמידים ונעודד את החברים לקבל אותם במחיאות כפיים

נענוד להם את המדליה על הצוואר ונזמין אותם לקוד קידה.

אם יש באפשרותכם, ניתן לצלם את הילדים למזכרת ולשלוח להורים.

פעילות פתיחה - דינג דונג מי שם?

מהלך הפעילות:

משחק מילים משעשע המחזק את היכולת המילולית, הריכוז וההקשבה

נזמין את התלמידים לשבת במפגש

המובילים תלחש באוזנו/ה של התלמיד/ה שיושבים ראשונים בשורה משפט מצחיק
התלמידים יצטרכו ללחוש את המשפט ששמעו באוזנו/ה של התלמיד/ה שיושבים לימינם
אט אט משתבש המשפט והתלמיד/ה האחרונים צריכים לומר בקול רם
את המשפט שנאמר להם באוזן.

נספר לתלמידים כי היום נשתול בעציצים הנהדרים שהכנו בעצמנו מחומרים ממוחזרים.

פעילות העשרה חינוכית - שתילים הם חברים

מידע למובילים:

היום נשתול זרעי עגבניות בעציצים שהכינו התלמידים עם הקומפוסט המיוחד שהכנתם.

הכנה מראש:

נכין מראש את העציצים שהכינו התלמידים.
נרכוש שק אדמה
עגבניות קטנות כמחצית ממספר התלמידים

עזרים:

העציצים שהכינו התלמידים
שק אדמה
כפות לשתילה
עגבניות חצויות לחצי (עם הגרעינים)
בקבוקי הקומפוסט שהכנתם
עיתונים ישנים
כוסות ודליי משחק

מהלך הפעילות:

נזמין את התלמידים לחצר הצהרון.
כל תלמיד יגש אל בקבוק הקומפוסט שלו,
יפרוש נייר עיתון גדול על הרצפה בחצר הצהרון וישפוך את הקומפוסט על הנייר.
המובילים יפתחו את שק האדמה ויזמינו את התלמידים לקחת בעזרת דלי משחק או כוס
מעט מהאדמה שבשק ויערבבו את האדמה עם הקומפוסט.
כשהאדמה המועשרת שלנו מוכנה, כל תלמיד ימלא את העציץ שלו עד המחצית.

כל תלמיד יגש אל המובילים לקבל חצי עגבנייה
ויניח אותה עם הגרעינים כלפי מעלה בתוך האדמה ויכסה אותה באדמה עד מלוא העציץ.

ננחה את התלמידים לקחת את שאריות הקומפוסט והאדמה ולפזר בחצר הצהרון ליד פרחים עצים ושיחים.

התלמידים מוזמנים לקחת היום את העציצים הביתה.
ננחה את התלמידים להסביר להורים כי שתיל העגבנייה לא אוהב חום
ולכן יש להחזיקו בתוך הבית במקום מואר עם מעט שמש.
יש לשמור על האדמה לחה אך לא להשקות יתר על המידה.

פעילות סיום - טקס חלוקת תעודות "שומרי הראש של העולם"

הכנה מראש:

הדפסת תעודות ההוקרה כמספר התלמידים
כתיבת שמם של התלמידים על התעודות וחתימת המובילים על התעודה.

עזרים:

תעודות ההוקרה
מחשב / מקולרים

השיר - עולם אחר

להשמיע בסוף הפעילות - מי שלא מביט מפסיד

מהלך הפעילות:

המובילים יזמינו את התלמידים לחלוקת התעודות החגיגית.
נפתח בשיח עם התלמידים על כל פועלנו בחודש האחרון
איך למדנו כמה חשוב לשמור על ניקיון הסביבה גם בים וגם ביבשה
איך להתייחס לצמחים ולעצים שנותנים לנו חמצן, כמה חשוב לשמור על בעלי החיים שלא יעלמו מן העולם,
מדוע חשוב למחזר ולהשתמש בכל דבר שאפשר שימוש חוזר, להקטין את כמות האשפה שלסביבה שלנו מזיקה
ועוד ועוד.

נשאל את התלמידים איזה נושא הם הכי זוכרים ומה נראה להם ממש חשוב
ולסיום נשאל את השאלה הכי חשובה - האם מעתה כולנו נזכור על הסביבה שלנו לשמור?

נראה לתלמידים את תעודות ההוקרה ונודה להם בשם הטבע, האוקיינוסים, בעלי החיים ובני האדם
נזכיר להם שהם אלה שיכולים לשנות את העולם.
הקריאו להם מה כתוב בתעודות.
מומלץ לצלם את התלמידים עם התעודות ולשלוח להורים למזכרת.

נזמין את התלמידים אחד אחד ונחלק להם את התעודות

נשמיע את השיר הנפלא – "עולם אחר עולם התלמידים" מילים: גל לוסקי לחן: אבנר חודורוב

נסיים את חלוקת התעודות ונזמין את כל התלמידים לצילום משותף עם תעודות ההוקרה.

תעודת הוקרה

למגיני איכות הסביבה

חשון תשפ"ב אוקטובר 2021

תעודת הוקרה זו מוענקת ל:

שומר/ת הראש של העולם!

אנו מתחייבים על הטבע לשמור
ולבעלי החיים לעזור
לשמור על ניקיון בכל מקום וזמן
כי זה הבית שלנו

העולם!

ניצנים

תוכנית הצהרונים הלאומית
משרד החינוך

“ניצנים”- תכנית הצהרונים הלאומית
משרד החינוך

מוביל/ת הצהרון

